VINTILA HORIA

558

ANTOLOGIE

POESIA ROMANEASCA NOUA

COLECȚIA MEȘTERUL MANOLE

POESIA ROMÂNEASCĂ NOUĂ

VINTILĂ HORIA

POESIA ROMÂNEASCĂ NOUĂ

ANTOLOGIE

COLECȚIA «MEȘTERUL MANOLE»
Publicaciones de la Asociación Hispano-rumana
SALAMANCA, 1956

COLECȚIA «MEȘTERUL MANOLE»

Nr. 1. ANTOLOGIA POEȚILOR ROMÂNI ÎN EXIL de Vintilă Horia. Buenos Aires, 1950.

Nr. 2. POESIA ROMÂNEASCĂ NOUĂ de Vintilă Horia. Madrid, 1956.

S'au tras din această ediție 25 exemplare pe hârtie vărgată, numerotate dela 1 la 25.

INTRODUCERE

I N T R O D U C E R E

ACEASTA *carte apare după doisprezece ani de exil. E sinteza subtilă a unei experienţe româneşti. Criteriul selecţiunii a fost de astă dată supus nu unei generale judecăţi de valoare—aşa cum s'a întâmplat în 1950 cu «Antologia poeţilor români în exil»—ci unei judecăţi limitate de un anumit criteriu estetic: actuala culegere nu cuprinde producţia tuturor poeţilor români din exil, ci numai pe a acelora care, mai cu seamă în ultimii ani, au încercat să se desprindă de o anumită tradiţie şi, în contact cu poesia lumii libere, au procedat la reforma vechilor tipicuri poetice. Acest criteriu presupune existenţa a două curente poetice în exil. Excluderea curentului tradiţionalist din paginile de faţă, nu implică o atitudine critic exclusivistă, ci numai o precizare de poziţie.*

Până în 1944—şi mai ales în anii războiului şi în perioada care l-a precedat—poesia românească a urmat o linie mai de grabă regresivă, legată de cântec *şi de* reprezentare. *Intre 1934 şi 1944, România a fost silită de împrejurări să trăiască politic, în aşa măsură încât poesia s'a desfăşurat în general sub presiunea politicului, care a impus sensibilităţii poetice stilul său agoral,*

modalitatea sa publică, exterioară, de a fi. S'au cântat deci, ad usum delphini aut populi, participările noastre la anumite întreprinderi politice sau războinice, s'au versificat angajările noastre cetăţeneşti, spontane sau obligatorii, durerile sau entuziasmele noastre naţionale, şi s'a lăsat în umbră participarea noastră personală la evoluţia acelor esenţe umane care nu încap în paginile istoriei, însă care reprezintă fundalul invizibil al acesteia.

Antrenaţi de viaţa pasionantă a cetăţii, poeţii au reluat firul romantic, sămănătorist, fir care venea dintr'un trecut la fel de exterior şi de dramatic ca şi prezentul, şi au istoricizat poesia, obligând-o a se supune unei tradiţii care pretindea să impună, în 1934, forme valabile la 1848, la 1877, sau în preziua lui 1916. Am trăit astfel o întoarcere minoră, foarte explicabilă din punct de vedere politic, însă dăunătoare din punct de vedere poetic şi neesenţială din punct de vedere uman. (Evident, dacă prin uman ne învoim a înţelege spiritual.) Modernizarea sau actualizarea liricei româneşti, începută după primul războiu mondial, de Lucian Blaga şi Ion Barbu, şi care promitea o interesantă întâlnire între substanţa românească şi poesie, a fost frântă şi acoperită de acea fatală, şi de altfel logică, scufundare în politic, care a readus la suprafaţă, odată cu necesitatea de a trăi în afară, de a participa la evenimente, de a încerca reforma societăţii româneşti, sau de a plânge în comun, — şi necesitatea de a exprima aceste irezistibile stări de fapt.

Această teribilă dependenţă punea din nou în relief situaţia noastră în istorie. Dacă la 1848 poesia noastră se afla la acelaş nivel de preocupări cu poesia din Europa occidentală—romantismul cântăreţ, idealist, folkloric sau istoricist, reprezenta atunci o tendinţă generală europeană, şi coincidea cu frământarea politică şi socială care nu ne

privea numai pe noi — către sfârşitul veacului trecut şi la începutul veacului nostru s'a produs un desnivel între noi şi restul culturii occidentale, fenomen asemănător cu ceea ce se întâmpla în Italia la aceeaşi epocă. Atât în România, cât şi în Italia, pe nuanţe diferite, romantismul a acompaniat liberalismul oficial până la D'Annunzio, în poesie, şi până la Croce şi Gentile, în filosofie. In timp ce în restul Europei situaţia internă a fiecărui popor în parte se consolidase în jurul unor idealuri naţionale, la noi, şi în mare măsură în Italia, ţinta nu fusese încă atinsă, şi fiecare gest politic şi cultural n'avea alt scop decât apropierea cât mai rapid posibilă de unirea într'un singur corp statal a tuturor provinciilor aflate sub dominaţii străine. Astfel încât, în timp ce Occidentul produsese fenomenul Rimbaud, depăşise apoi pe Mallarmé şi, prin Apollinaire şi Valéry (amândoi debutează în 1913), se îndrepta către realizarea unei expresii poetice desfăcute cu totul de romantism, — la noi, Vlahuţă şi Coşbuc continuau să exploateze aceleaşi teme pe care le exploatase Alecsandri, sau cum era Vlahuţă, storceau din Eminescu o inexpresivă şi arhaică beţie de cuvinte.

Insăşi legătura dintre această perioadă poetică românească şi romantism era pur formală, pentrucă, deşi fenomenul romantic fusese consumat şi depăşit, era captat numai într'o măsură exterioară, retorică, şi ignorat, voit sau inconştient, ca interioritate umană. De altfel, la noi Eminescu a fost ultimul poet care a îmbrăcat, odată cu haina romantică, şi implicaţiile ei profunde, poetice şi filosofice. Cei care i-au urmat, până la Blaga si Barbu, au ignorat faptul că a scrie versuri înseamnă şi a gândi.

Realizarea unităţii interne, după aceea a unităţii politice, a reactualizat virulent sămănătorismul care, prin gândirism, a continuat comerţul cu romantismul. (Intre

timp, în Italia, Ungaretti inaugura o nouă perioadă în poesie.) De astă dată, deşi pasiunea pentru baladă şi cântec şi-a păstrat intâietatea şi, deşi «bizantinismul» gândirist — care l-a cucerit şi pe Keyserling în timpul vizitei ce ne-a făcut-o atunci — ne-a conservat mai departe intactă mania pentru formă în dauna fondului, neo-romantismul gândirist a produs un fel de spontană necesitate de auto cunoaştere care ne-a fost extraordinar de utilă.

Intre 1923 şi 1934, autohtonismul gândirist, în evidentă corespondenţă cu procesul realizării unităţii noastre interne, produce două fenomene poetice de importanţă capitală: pe de-o-parte, Lucian Blaga, adâncind şi depăşind gândirismul, descoperea complexul spiritual al omului românesc şi trasa în poemul «Drumul sfântului» (în volumul «Lauda somnului», 1929) un adevărat itinerariu gnoseologic care pătrundea în miturile noastre originare şi indica sensul adevăratei noastre drame — ciocnirea, încă neconsumată după două milenii, dintre mitologia păgână şi creştinism—, Ion Barbu descoperea, pe de altă parte, un alt orizont interior, de structură mai recentă, însă nu mai puţin angajant, acela al întâlnirii, consumată în ultimele două veacuri în sufletul nostru colectiv, dintre permanenta tendinţă către Occident a culturii româneşti şi suprastructura turco-fanariotă. («Joc secund» apare în 1930). Atât Blaga, cât şi Barbu, reluau o abandonată tradiţie eminesciană, în sensul că redădeau poesiei eficacitatea ei ca instrument de cunoaştere. In afara acestei semnificaţii, nici o artă nu e, de altfel, valabilă.

E, aceasta, linia pe care încearcă să o continue culegerea de faţă. Cealaltă linie, etern regresivă, pe care s'a aşezat neo-romantismul românesc, dela Vlahuţă şi Coşbuc

încoace, o duce mai departe, cu aceeaşi evidentă îndepărtare de esenţele noastre româneşti şi umane, poesia care se scrie azi în România. Volumul antologic intitulat «Poezia nouă în R. P. R.» (Bucureşti 1954) e o întoarcere la un fel de sămănătorism de nuanţă marxistă, lipsit până şi de entuziasmul care justifica oarecum eroarea artistică în care se agitau poeţii noştri dinainte de primul războiu mondial. In România actuală, ca şi în Rusia, poesia, ca şi toate celelalte forme de expresie artistică, nu mai serveşte pentru a cunoaşte, deci pentru a permite o normală evoluţie a spiritului către un adevăr mai mult sau mai puţin sezisabil, ci pentru a opri pe loc, pentru a îngheţa faustic în timp o perioadă pe care o anumită grupare politică o confundă cu infinitul, o consideră definitivă şi, evident, fericită, *adică* deplin realizată.

Inţeleasă astfel, poesia nu mai poate servi ca instrument de cunoaştere, deoarece la cunoaştere s'a ajuns, în mod absolut şi definitiv, prin intermediul câtorva genii tutelare care au scutit pe poeţi de efortul cunoaşterii şi au oferit oamenilor adevărul *atât de îndelung căutat. Poesia devine deci expresia unei eudemonii. Omului, posesor al adevărului, nu-i mai rămâne decât să-şi exprime bucuria de a se şti satisfăcut, sau să ironizeze pe cei ce continuă a se strădui în întunerec, dincolo de frontierele paradisului. A poetiza înseamnă, astfel, a cânta. E ceea ce fac cei 37 de poeţi din Antologia menţionată. Siliţi a renunţa la cunoaştere, cântă falsa bucurie de a fi în posesia celui mai perfect instrument de cunoaştere. Evident, acest instrument e politic.* Adevărul *cunoscut devine relativ, iar cântecele adunate în Antologie apar dintr'odată ca o penibilă reprezentare a unei situaţii false: poeţii din România cântă un entuziasm care nu există. Pentru a realiza artistic acest tur de forţă, se văd obligaţi a folosi o*

formă şi un limbaj poetic ieşit din timp, deposedat de orice semnificaţie artistică. Astfel parte din poeţii prezenţi în Antologia R. P. R. mânuiau, între 1934 şi 1944, un instrument poetic valabil şi actual, şi reuşiseră — mă refer la Eugen Jebeleanu, Maria Banuş, Mihai Beniuc, Miron Radu Paraschivescu — să se desprindă din psihoza politică a acelui deceniu. Poesia lor era, sau tindea să fie, o poesie nouă. Pentru a cânta marxismul şi entuziasta trădare a cunoaşterii, au trebuit să se întoarcă cu cincizeci de ani în urmă. Antologia are, din această cauză, un aspect de dezolantă unitate şi pare scrisă de un singur poet.

Marxismul e un romantism. In mod fatal, expresia lui poetică e anacronică. De altfel, numai într'o ţară în care cunoaşterea, sub toate formele ei, e obligatoriu politică, arta e nevoită să se pună în ritm cu doctrina oficială a Statului, să colaboreze la o întreprindere cu care nu are nicio afinitate. Când cineva poate scrie: «Dă-mi mâna să dărâmăm abatoarele / istoriei», absurdul e nu numai poetic, dar şi politic-normativ. In ţările libere arta are o misiune de avantgardă, de căutare şi de investigaţie. Ea nu glosează o stare sau un regim politic, care, nefiind decât o consecinţă a unei evoluţii spirituale în permanentă mişcare, nu poate pretinde a reprezenta adevărul absolut, ci numai a-l întruchipa în mod parţial şi trecător.

Iată dece, în măsura corectă în care poeţii cuprinşi în volumul de faţă şi-au dat seama că poesia e cunoaştere, deci permanentă căutare, au renunţat să accepte şi, deci, să cânte. In acest sens, poesia lor înseamnă, nu o culme, ci un efort. Siliţi de exil să se integreze într'o «situaţie limită», ei nu pot accepta decât riscul de a cerceta, şi de a exprima apoi, tragicul contact al fiecăruia cu adevărul întrevăzut.

Când poesia renunţă la idealuri, când părăseşte piaţa publică şi nu mai e decât dialog între om şi mister, atunci, ieşită dintre trompete, steaguri şi aplauze, redevine sumbră. Misiunea ei nu mai e de a entuziasma, iar întrebările pe care le pune, nu mai au răspunsuri optimiste. Nici Homer nu era vesel. Coborârea spre adâncul din noi se face fără torţe. O luptă surdă se deslănţue în întunerec, pe care greu o poate urmări cineva din afară, dacă nu e dispus să însoţească pe poet, să se lupte, să simtă cu el braţele nemiloase ale inamicului *încolăcindu-l de pretutindeni. Nu totul e claritate de cristal, nici în noi, nici în relaţiile noastre cu lumea care ne'nconjoară. Numai oprimaţi de o poruncă, ne putem permite laşitatea de a cânta, de a cânta fals, pentrucă niciuna din notele pe care le emitem nu coincide cu ceva just, adevărat sau pur. Sunt notele unei false adeziuni la o veselie impusă, însă impostura e uşor de recunoscut, aşa cum se întâmplă cetind optimistele poeme din Antologia* made in R. P. R., *în paginile căreia niciun vers nu sună just, pentrucă niciunul nu exprimă durerea. E greu de crezut că toţi poeţii din România de azi s'au împăcat brusc cu postulatele condiţiei umane şi au relegat durerea între amintirile epocii burgheze.*

Poemele din volumul de faţă au cel puţin meritul de a fi fost scrise dincolo de orice baricadă. Chiar şi exilul în sine, a cărui obsesie planează peste paginile Antologiei dela Buenos Aires, de acum cinci ani, a încetat de a ne mai scutura, romantic, conştiinţele. Orice om e, într'un fel, un exilat. Nu mai e vorba de a lua poziţie împotriva unei realităţi exterioare, a cărei veche proecţie interioară e mult mai cumplită şi mai fără soluţie. Cine se desprinde de istorie, sau cine reuşeşte să-i acorde o importanţă minimă, redusă la o limită de timp pe care niciun coşmar

politic nu o poate depăşi, devine conştient de faptul că acest exil, ca atâtea altele înregistrate de istorie, e un eveniment tranzitoriu, legat de timp şi deci nedurabil. Mai aproape de noi se află alte ameninţări şi alte necunoscute, peste cari poesia românească nu s'a mai aplecat de mult. După Eminescu, Blaga şi Barbu, o nouă etapă se deschide cu noi.

Suntem puţini şi singuri. Vocabularul nostru se reînnoeşte cu greutate, smulşi cum suntem din pământul limbii, rămas departe. Însă tocmai aici, în această miraculoasă înnoire de limbaj stă, cred, meritul cel mai mare al cărţii acesteia. O nouă poesie românească îşi schiţează prezenţa, nu în spaţiul natural al limbii române, unde noutatea e interzisă, ci între tentaţii străine, acolo unde poesia românească a putut să iasă la lumină, chiar dacă sunt foarte puţini la număr cei care o pot vedea în această lumină şi-i pot descifra semnificaţia.

Desigur că influenţele la care fiecare din noi a fost supus, în cadrul cultural în care fiecare trăieşte şi scrie, sunt importante şi vizibile, însă nu împiedecă pe nimeni să evolueze către o soluţie personală. E mai natural să fii în contact debitor cu Eliot, Ungaretti, Jouve sau Ezra Pound, decât într'o ciudată şi stingheritoare legătură cu Alecsandri sau Coşbuc. Poesia e creaţiune, plăsmuire de noui şi infinite forme de viaţă, din care numai una va fi aleasă şi trăită de oameni, însă această una trebue să fie intuită de cineva. Nimeni nu va descoperi-o căutând în urmă.

Nu e locul să procedez aici — exilul înseamnă lipsă de spaţiu — la exegeza poemelor din paginile ce urmează. Las aceasta pe seama criticilor. Ceea ce îmi permit să pretind cetitorului e participarea, fără prejudecăţi, la drama care, întorcând paginile ce-l despart de prima

poesie, îl va face să redea poesiei un înţeles lipsit de echivocuri. Un înţeles care începea să fie uitat.

Mulţumesc prietenului Aurel Răuţă pentru sprijinul ce mi l-a dat şi fără a cărui călduroasă înţelegere, apariţia acestui volum nu ar fi fost posibilă.

Vintilă Horia

politic nu o poate depăşi, devine conştient de faptul că acest exil, ca atâtea altele înregistrate de istorie, e un eveniment tranzitoriu, legat de timp şi deci nedurabil. Mai aproape de noi se află alte ameninţări şi alte necunoscute, peste cari poesia românească nu s'a mai aplecat de mult. După Eminescu, Blaga şi Barbu, o nouă etapă se deschide cu noi.

Suntem puţini şi singuri. Vocabularul nostru se reînnoeşte cu greutate, smulşi cum suntem din pământul limbii, rămas departe. Insă tocmai aici, în această miraculoasă înnoire de limbaj stă, cred, meritul cel mai mare al cărţii acesteia. O nouă poesie românească *îşi schiţează prezenţa, nu în spaţiul natural al limbii române, unde noutatea e interzisă, ci între tentaţii străine, acolo unde poesia românească a putut să iasă la lumină, chiar dacă sunt foarte puţini la număr cei care o pot vedea în această lumină şi-i pot descifra semnificaţia.*

Desigur că influenţele la care fiecare din noi a fost supus, în cadrul cultural în care fiecare trăieşte şi scrie, sunt importante şi vizibile, însă nu împiedecă pe nimeni să evolueze către o soluţie personală. E mai natural să fii în contact debitor cu Eliot, Ungaretti, Jouve sau Ezra Pound, decât într'o ciudată şi stingheritoare legătură cu Alecsandri sau Coşbuc. Poesia e creaţiune, plăsmuire de noui şi infinite forme de viaţă, din care numai una va fi aleasă şi trăită de oameni, însă această una *trebue să fie intuită de cineva. Nimeni nu va descoperi-o căutând în urmă.*

Nu e locul să procedez aici — exilul înseamnă lipsă de spaţiu *— la exegeza poemelor din paginile ce urmează. Las aceasta pe seama criticilor. Ceea ce îmi permit să pretind cetitorului e participarea, fără prejudecăţi, la drama care, întorcând paginile ce-l despart de prima*

poesie, îl va face să redea poesiei un înţeles lipsit de echivocuri. Un înţeles care începea să fie uitat.

Mulţumesc prietenului Aurel Răuţă pentru sprijinul ce mi l-a dat şi fără a cărui călduroasă înţelegere, apariţia acestui volum nu ar fi fost posibilă.

Vintilă Horia

CONSTANTIN AMĂRIUȚEI

20 OCTOMBRIE 1923

De cerul galben și departe m'am mirat
Ca de un chip săpat pe vasul lunii
Când sbor albastru dintr'un început curat
Trimite'n fund de ape palide lăstunii.

Rămas cu toamna lângă mine, singur,
Nu'nțelegeam de ce cad frunze și se coace poama
Si nici îndepărtatul alb al turmei, murmur
Sub sat de doine și de câini, lătrându-i goana.

Se petreceau spre case'ntârzieri din timp
Și voevozi nuntiți la cer de brazii Vrancii
Primind odihna-amară-a morții'n schimb
Cu îmbătări de vânt ce desgoleau copacii.

Iar se sfârșea Octombrie la Asfințit
In ziua când mă începusem cu mirare
Eram de-atâta vreme dintr'un neam, ursit
Să meargă'n altă lume pe'nserare.

Venisem de demult și pentru'ntâia oară
La oameni de sub vremi și țara în ruine;
— E prea târziu să plec cu ei spre-Odinioară,
Și ce devreme'nghiață iarna peste mine!

DIALOG PENTRU GENEZA POESIEI

Domnului Mihail Niculescu.

I. *Preludiu.*

DUMNEZEU.

...întrerupe calea! Nu vezi
Cum treptele fug spre largul mărilor verzi
Ca un pământ defunct cu timpii rotunzi
Sub nemişcate statui de brazi nefecunzi?

OMUL.

Păgân! Deja păgână-i fireasca
Sete de corp, de nisip, de iasca
Din ceruri... O, ceruri de arşiţi de lună!

DUMNEZEU.

Opreşte schismatica vorbă ce'ngână
Aur din vasta topit-alchimie;
Şi chiar arătarea firească să fie
De-acum adorarea zorilor piere.

OMUL.

Sonore chemări cu limbă de miere!
(Nicăeri suire nu fu mai acidă.)

Şi noaptea de veghe, hlamidă lichidă
Din mări mătăsoase, cale desprinde.

Ce gest întrerupe, când doruri aride...

DUMNEZEU.

...de lume!
Cuvântul nespus singuratec
Prin ape mâloase plutea: zeu static.
Iar focul? Abea părerea lumină
Intruchipat-a ziua. O! zi prea senină
Când dorul din verb fu lucid: pur dor.
Avid de spaţiul de-agate, de timpul fuior.

OMUL.

Intr'adevăr...

DUMNEZEU.

...Tăcere!
...Tăcere de aur
Scos-a încet cuvânt din coclaur
O muzică pală din zări de nimic
Intruchipat-a zidire de alb borangic
Ce sue şi ţese hore astrale
Cu mersul eliptic, străfunde, agale...
Poate că ninsoarea?... Nu! prea devreme încă
Şi nici munţi pieptiş suirea de stâncă
Nu creşte... ci doar plăpânde alge de seară.

OMUL.

Intâia algă...

DUMNEZEU.

Dar dus zeului. Iară
Bucuria îmi fu rece, amară.

OMUL.

Cum toamna pe arbori, trist-arămie,
mi-aruncă lichenii de veşnicie.

DUMNEZEU.

Nu pururea; ci câlţii de timp. Larg
Inceput de lume: majestos catarg.
Amintiri la proră, începutul îl trag:

...«Prin nesfârşite ţinuturi ca umbra
Acestor flori de mirt (negru parfum din ambra
Necercetatului cetaceu: pur chaos)
Am mers...»

OMUL.

(Absenţi de sine, searbăd adaos.)

DUMNEZEU.

...Neînţeles!
Doar fructelor şarpele spus-a pe nume.

O! miez din vara unduitei lume.
Poate că izvoarele-s prea strâmte, la setea
Turmelor neîncepute. Cum vestea
Intâiului om...

OMUL.

(...mereu, mereu sub pom
Şi întrebarea cerului şi sol temut
Şi nefireasca linişte şi raiul mut...
Ori frica? Ori dorul de altă fiinţă
Sădit-a un arbor de algă'n ştiinţă?
O, moartea...)

DUMNEZEU.

...Intâiului om, oglindă
Când zeul ursirea sub lună-şi perindă!
O, şarpele! Şarpe! Strivi-ar călcâi
Eden nespurcat — fiinţa Dintâi?

Azi vremelnicia bucuria mi-o curmă.

OMUL.

...Pe urmă
Vestmânt din miezul de noapte, astru sticlos
Imbătat de aroma umbrelor de jos
Veacuri de-arând prefăcu sânge în ghiaţă.
Leagăn unic! Mama: fagure sterp de viaţă.
Doar lazariana minune din grădină.
— Deajuns! Ascundeţi pustie, stupina

Ce roiu pentru alte decenii roeşte.
Dor de cleştar m'a prins ca un cleşte!

DUMNEZEU.

— Ascultă:
Ogorul de cleştar d'amiezi
Rodise prea albe, fierbinte, zăpezi
Şi zeul de sus — fiinţă'n troian —
Se prăbuşi sub timp, cu moartea liman.
Iar lumea dintâi fu neagră de humă,
Ca trupul de viaţă, de zeu ce se curmă...

Aşa fu să fie, vechi vis prea ursit?

O faguri de lună, ce zeu aţi minţit!
Searbăda clară fântână şi floare de grâu
Roca sălbatecă frânge în mers fără frâu
Roca sălbatecă plânge, cum plâng cu morţii
Câinii pribegi prin lumea preadusă'n pustiu.

OMUL.

— Ajunge! La ce bun amăgitoarea zidire?
Sfârşitul de mâine, e Bună Vestire!

LUMEA CEA ALBĂ

Ce albă e lumea în somnul de-l pierzi
Sub foşnet de ape'n pădurea de fag.
Imagini de ţărmuri înalte şi verzi
Se'ntorc la începutul neînţelesului prag.

Câte-o stea căzută zideşte stupine
Din cuvinte rămase pe buzele stinse
Amiezii de fagure străpuns de lumine
Privind spre amurgul cu porţile'nchise.

Prin larga tăcere doar crengile scriu
Dorurile noastre ce'n zare se frâng...
— E devreme-acasă? In ape-i târziu?
...De-aşteptarea lunii, gândurile plâng.

JOCURI DE-A-L GHICI

Albe, — Ivaivas?
Negre, — Ivaivas?
Hieroglife-ai tras.
(Ivaivas — Plaivas!)
Unde-au mas? Unde-au mas?

I

Melcul.

Coarne de sonore
Pline-amare hore
In subtil ghioc:
«Lanţ de melci în joc».
(Ghici: cuvântul bici
Se târa'n târlici).
Din noian de dunări

Doi ochi mici şi tulburi:
— Incotro? Incotro?
Limba frunzei, iat-o!
(Strânge-i ţâţa'n buză
Fără sex, lăuză!)
Dar în paşii, şase,
Timpul gol schimbase
(Poticnind genunchii)
Rostul limbii'n muchii.
Ronduri de culbec
Miersul şi-l petrec
In jur de buştean
Genetic Leuştean
Ce pururi scorneşte
Coarne boereşte
(...Luna: corn domol
monedă d'obol!...)
Coarnele sonore
Pentru aştrii'n ore
Din Străbun Ghioc:
«Dans de melci în joc».
(— Ivaivas, fuşi p'aci
Te-aş ghici!... Te-aş ghici?)

II

Vaca.

— Eşti la hăis? Eşti la cea?
Vacă stearpă, vacă grea!
Fân de aur, (Ivaivas)
Staul strâmb (Ivaivas);

Unde-au mas? Unde-au mas?
Pe mirişti, Lunaie
Nicidecum Plăvaie;
Şi'n jur doară umbra
Vacii Audhumbla!
«Nordicele ţurţuri
Lapte-gheţ în ugeri».
(Ghici: Străbuna vacă
Staul vrea să-şi facă!)
Dar în joacă, Ivănuş
N'ai cunună de pănuş;
Numai coarne de sidef
Vacă, literă d'Alep!
Alfabetul lumii dragi
Inceputu-l-ai să-l ragi?!
Cinci cimpoaie
Trei drâmboaie
Câţi îndoaie
Coada tiri-tiriliţă
Sub azur de poeniţă?
Seara lingi, amară,
Sarea din cămară
Noaptea baţi în muciu
Ziua baţi în buciu.

* * *

«Iată Popa măcelar
Cată vacă în celar
Pe aici, pe colea
Că o fi, că o cofea
Zapis fals îşi arvunea
Vacii a sfârşit, cetea...

Pentru vremuri de găman
Strânge sângele'n găvan.
C'a rămas doar umbra
Vacii Audhumbla...
Staulul de-acuma-i strâmb
Fân răscopt ai depe dâmb...
Iară noaptea, lapte'n gheţ
Stelelor le dă un preţ...
(— Ivaivas — străbuna
Ghici: Când fată Luna?).

III

Pisica.

«Tors sub perniţi (Ivaivas):
— Hâr, vâr, fir! (Ivaivas)
Visul purei din Ispas
Iarna caută pripas.»
(Miaul trist doar ne-a rămas!)
Oarba'n zile opt
Somnul nopţii-a copt
Ingropând de-agate
Stele disparate:
— Lumi fătate moarte!
Singur doară, Susul
Arde'n flăcări fusul
Gonind cald fuiorul...
«Purea ţuşt: Cuptorul!»
(Vis, când doar lichenii
Mută'n Norduri renii;
Sau ursari ologi

Prisăcesc virogi...)
Sură'n vis de cânepi
Ţese firi de curpeni
Ce-acopăe vas sacru.
(...Plin cu lapte acru!)
Lung i-i firul, lung!
Motăceii fug...
Toarse'n aghioase
Visul mâţei scoase
Drumuri siderale
De pândiş sau gale
Smântânit cu bale.
Din lene divină
Faptă strict felină:
«Coada bate meiul
Bot cojeşte teiul
Ghiare scarmăn câlţii
Pentru jocul mâţii
Când scoate din scrin
Fundă'n chip de crin
Augustul Felin.
Doamnă nicidecum
Toamnele molcum
Nu şi le întorn.
(...Visul ţese'n horn!...)
Dar din gene cadă
Flocii de zăpadă
Şi'n musteţi de ieri
Vie primăveri;
Când fus şi fuiori
Rodesc mâţişori
Sub celeşti uluci
Pe sălcii sau nuci:

«Oameni puşi la munci».
(Dragii mâţii, prunci!)
După zile, opt
Universu-i copt.
Formă de ceaun
Searbăd mic tăun
Ce merge de-a dura
După cum vrea sura.
(A propos: Motanul
Şi-a spoit Olanul?)
Psalmul său din Saul
Nu e cânt, e miaul!
«Icoana-i mai las-o
Pânzei lui Picasso,
Când nici nu-i Cotoi
Nici Pisoi: — Strigoi!»
(Scuipă Sfântul Mucea:
— «Câţ! Bătute-ar Crucea!»)

L. M. ARCADE

SCRISOARE

VASUL vechi ce mi-ai dat în dar
Stă la fereastră ca pe-un hotar.
Toartele negre-i ţin gura în cleşte,
Noapte rotundă ce noaptea pândeşte.

Ca mii de maici îndoliate
Stelele i se închină toate.
Palide-l ling şi rând pe rând,
Lunecă'ntr'însul ca'ntr'un mormânt.

Luna s'ascunde, luna s'arată,
Umbrele toate se'ntind dintrodată;
Vasul... s'adună'ntre toarte şi, mut,
Soarbe şi luna în tidva-i de lut.

Vino şi ia-l şi fă-i un decântec.
Nu mai am flori să-i înfig în pântec...
Şi gol cum e şi căscat spre hău,
Mi-e greu de el ca de sufletul meu.

ODĂ EX CATHAEDRA

Vivave ce mare e e
Şi cum îl arde soarele!
Lumile, visele şi ce mai e
Mistue vremea'n bobul lui e.

Merele, perele galbene
Toate pâlpâe vivave
Leneşe fetele rodnice
Sferele-şi pârgue în e.

Cine nu ştie de a. b. c.
Cântă şi plânge vivave
Şi cine face farmece
Mistue, pâlpâe, pârgue.

ZIGZAG

Trece'n zigzaguri luminoase
Şi-i aud doar urma... şi mai puţin
Stins ca ecoul unui suspin,
Departe de mine, în alte case.

Mai încet ca războiul dintre furnici...
Mai domol... umbra grădinii căzând peste lut

Mânie blândă, zigzag mut
Ca anatema unei urzici.

Să te-ajung, să te-ating... dar unde şi cum?
Fum gânditor în grădina rece...
Zigzag călător ce vine şi trece
Rece'n lumina albită de fum.

ANTOANETA BODISCO

NARCIS

A ochiului ageră, proaspătă fugă
Visătorul cleştar în undă o ţine
Oglindind în adânc sborul ei tânăr.

Ca o floare a nopţii creşte în tine
Singuratecul dor, geamăn Iubirii,
Turburând îndelung trupul tău palid.

Ce aromă ciudată şi tare a mării!
Pătimaşul sărut risipindu-se'n apă,
Străveziu când apare în umbră obrazul.

Suferinţă a clipei stinsă'n privire!
De un farmec se prinde fiinţa întreagă,
Bucuria prea tristă lunecă'n valuri...

ŢĂRM DANUBIAN

Pluteşti în orizontul meu de navă,
printre'nstelate goluri de lumină.
Cleştar de ceruri umede, blajină,
respiră marea briza ei suavă.

In valuri reci, prea turbure argilă,
îmi oglindesc hotarele de stele.
Din alba unduire-a vâslei mele
harta, uşor, ţi-o rotunjesc fragilă.

Ce gânditoare porturi bucuria
deschide printre ancore de seară,
când îmi aprinzi în pânze nostalgia...

Şi'n evantai de unde, prin izvorul
de ore, clipa modelând fugară,
înalt catargul tău, biruitorul!

VEGHE

Izbăvitorul ceas prielnic tihnei
Arhanghel învrăjbit l-ai frânt în mine
Si-un rod ai smuls viclean, al neodihnei.

Din volbura trufaşă —el — amarnic
Indrumător de nave —gândul scapă;
Tu-l prinzi, turnându-l rar
Ca un paharnic...

Apoi îl iscodeşti, îi cugeţi firea
Neştiutorul sbor pândind cu arcul
Intins spre creasta unde-i şovăirea...

Înverşunat nesomn, ce mântuire
Îmi pregăteşti din neguri precum vraciul
Din laur filtrul aprig de gândire?...

PASĂREA

Se'nalţă către ceruri tot mai limpezi,
Aripa smălţuită pe'nălţimi,
Rotind un ochiu aprins şi fără cuget.

In paşnicul azur când zăboveşte,
Cu vântul în aripi fără de preget,
Un abur i se'nchipue văzduhul.

O prinde toropeala de amiază,
Se sbate pieptu'ncet ca de-o'ntristare
Ce-şi lasă umbra spornică în sânge.

Şi piere în adâncuri fără urmă...
Năierul către ţărm îşi poartă luntrea
Sorbit de-un gând statornic care-l duce.

SOMN

Ce leneşă înfrângere în pleoape...
O rază se strecoară nevăzută
Şi tremură învinsă între gene.

Conturul scade'n umbră, se destramă...
Te doare sborul clipei în orbită,
Tăcerea fără rost din întuneric.

In sânge, domolit, se'ngână somnul.
Fără'ncetare mintea născocește
Mănunchi îmbelşugat de'nchipuiri.

Aluneci, de odată, în genune;
Zadarnic cauţi zorii între ceţuri,
Măsoară ceasul, vremea, din perete.

MĂRTURISIRE

Pândar în umbră, ai aşternut mânia
Frunzarelor urnite'n frământare,
Innăbuşind în ramuri bucuria.

Din ascunziş, spre zarea'nfiorată
Indrepţi un ochiu învins de presimţire...
Si, turburat cu frunzele de-odată,

Nespusul gând veghiază în neştire...
Culegi în seara deasă, când apune,
Amara floare-a'ntoarcerii'n genune.

FELINA

Serpuitoare formă'n ritm, arare,
Te'nchegi din unduiri şi-ascunsă pândă,
Cu prea'nfricatul dor ce-ţi urcă'n ghiare.

Priveşti un sbor ce blând îl priveghezi
Cu ochi prelung întunecaţi de pofte...
Din gând umbrit un arc te încordezi.

Piezişul somn ar vrea să-ţi stăpânească
Nelinişte a, dar trează e'n adâncuri,
Pândar statornic, ghiara-ţi pământească.

TRECERE

Obrazul subţiat de jocul torţii
Şi slabul ochiu înmărmurit al morţii
Cleştarul aburit abia-ţi ghiceşte.

Răcoarea umple trupul greu şi'nstrună
prea iute sborul sângelui din tine...
Răgazul sub arcade creşte, creşte...

Dar duhul urcă lesne şi se-adună.
In boarea răzvrătită care vine,
te strângi în muşchiul tânăr, în tulpine.

NOCTURNA

Ce paşnic se topeşte'n umbră firea
Şi ochiul însetat mai întârzie
Invins de o nălucă rece-a minţii.

Dar trupul, mlădios, uşor tresare
Când bate'n întuneric miezul nopţii
Si-i turbură odihna blânda-a cărnii.

Aevea simţi aripa unei pasări.
Arcul, tăcut, al nopţii ispiteşte
Sborul pe cerul palid, fără pată.

Un abur înfăşoară chipul lunii;
Umblet de om se-apropie în taină,
Zadarnic cauţi urma lui nocturnă.

ALEXANDRU BUSUIOCEANU

NENUMITA LUMINĂ

CARTEA DESCHISĂ

ÎN vremea aceea fructul de visare fără noapte
dimineţi mi-aducea şi aripile lor
Imi ardea steaua In cumpănă 'mi sta soarta
şi'n fiecare semn era în fiecare piatră un oracol

De-atâtea zori în ochi deschişi
se 'ntunecase fruntea zilelor
Ascultam totul Tot vorbea Si'ntr'o tăcere
fiecare lucru în cuvântu-şi se năştea

Nu mai eram în nicio parte Unii plecaseră
Umpleau alţii golul ce-l lăsăm în umbră
Imi bătea inima de miezul nopţii
Aveam s'ajung ştiam, în ceasul de pe urmă

Dar eu nu pentru voi vorbeam sau pentru alţii
Cât de departe de auz cuvântul!

Eu umblam singur drumu-mi singur
Cu mine şi cu voi de mână timpul

O! unora le plac volutele înalte
noru 'n război cu trandafirul şi azurul vântului
A umbla îmi ajunge Cuvântul meu e viaţa-mi
Şi totul e exact aici Eu Voi şi Cartea-mi

STINGERE

Unde or fi oare acele alte grădini
palmieri de tăcere 'nclinând umbre pure
pe un orizont de lacrimă?

Unde lumina acelor alte ceruri
arhipelaguri de fum dormind lente
în legănate golfuri de visare?

Cu albe nevăzute mâini
cine, ca un suspin a putut şterge totul?

Nimic n'a mai rămas Nimic
Tu singur — şi 'n lumina ce se stinge
acele necrezute păsări
zburând acum nocturne ca nişte amintiri

şi cu lungi ciocuri sorbind încet
auritele bălţi de dorinţe
care mai întârzie în Asfinţit

CETATE SACRĂ

Te revăd o! cetate cu mii de turnuri
nenumărată cetate a unui vis prea curat
Mă 'ntorc, şi în ruina orelor ce gravitează
chipul tău iar îl caut de neuitat

Memoria păstrează graţia ta nobilă
înscrisă 'n curba vânturilor şi a cerului
desenu' aerian al rozelor cupole
sclipind în după-amieze imense de aşteptări
şi de mari flamuri

O! te revăd cetate scumpă şi nu mai regăsesc
a turnurilor tale 'nalte decât umbra
Nenumărată umbră ce s'aşterne moartă
pe goliciunea arsă a pământului de altădată

Mai caut în văzduhuri mistica 'nălţime
a creştetului tău suprem spre ceruri îndreptat:
Umbră căzută, mută, înconjurată
de zborul păsărilor crude, 'n cercuri, înnoptat

DOR MARE

Nu Nu vreau lâncezeala acestei lumi frumoase
mare trup leneş care 'n somnul său
cu şolduri fără saţiu 'n adâncile vecernii
viaţă şi vârste 'ngroapă în mutele limbagii

Nu vreau abandonarea unei stânci vii
piatră ca un piept sau ca o inimă
zvâgnind între ruine, între ceasuri oarbe

Nu vreau teroarea de-a fi, de-a nu fi
printre mii de obiecte, frumuseţi convergente
a muri 'ncet, pe 'ntuneric, în genunchi
în aşteptare amară de miracole absente

Insulă a mea adâncă! O! Eden adormit
pământ în odihnă al uitării mele
goliciune de voluptate 'n umbra enormă a veacului

Somnul tău, în carne şi 'n spirit: moartea ta
Şi deşteptarea 'n alt paradis, Mare Trup Leneş
pentru a 'ncepe fără linişte altă viaţă
cu inima muşcată iar de şarpele de la 'nceput

NENUMITA LUMINĂ

Nu   Nu e alt cer pentru tine
Odihneşte-ţi fruntea pe stânca 'naltă
a voinţei tale de a nu muri nici în sânge nici în cenuşa
clipei
şi priveşte această Mare, ideea ta sălbatică,
cum din infernul de mii de obiecte gândite
inima-ţi năpădeşte, limitele tale orele tale
izbucnind fără frâne 'n gloria-ţi amară

Nu e drum pentru tine pe pământ
Uşor, fără ofilire fără umbră
pasu-ţi în golul de azur se pierde
fără vreo altă urmă decât o amintire
şi poate pentru un ochi ce va veni vreo scânteiere

A reînvia!
A reînvia din strălucita moarte
ce te 'nfăşoară în pădurile ei de miresme
în sărbătorile-i diurne şi nocturne
în sclavia, impură 'mbrăţişare, a unei lumi carnale nude
îmbătătoare de mortală frumuseţe

Şi a te libera
într'un viitor veşnic, de cristal
fluidă goliciune fără noapte fără trup
intensitate eterică arzând numai în numele şi 'n numă-
rul tău
nenumită lumină
străbătând în traectorie invizibilul şi purul
şi uneori
consumându-te, fulger sau bolid instantaneu,
în propria ta fiinţă, în ideea ta sălbatică
şi pentru totdeauna
fără vreo altă urmă decât poate vreo fugară scânteiere

AURORE FĂRĂ CHIP

Lumea se 'nchide asupra mea, umbră de cristal
şi eu, mister
sărman mister întunecat

urmele-mi caut în transparenţa pe care n'o cunosc
Piatră? vis? ţărm al nopţii mele neaşteptate?
grădină eterică unde mâinile mele niciodată nu vor atin-
ge vreo floare?
Doamne!
Unde sunt frumoasele figuri ale lucrurilor tale
mari mici
pe care eu le-am iubit
şi ochii mei le-au văzut şi pierdut
în miile de ape adânci
în izvoarele
fiinţei tale necunoscute?

Eu singur între razele, 'ntre umbrele tale!
singur în lumea ta, aurore fără chip şi fără destin,
eu grăunte al mâinilor tale
Doamne al suflării şi al cărnii mele
— unde 'mi voi pune buzele
în Edenul tău fără margini şi fără fruct?

VEDENIE

Poate că 'n umbra interioară am văzut
acea nespusă mână pură şi uşoară
ca zborul sacru al unui porumbiel
dela un cer trecând către alt cer
înfăşurat în graţie scânteietoare

Poate 'ntr'o amintire foarte de demult
sau în vestirea unei treceri viitoare

atingerea obscură o am simţit
a gestului tău mână fără formă
modelată în materia tăcerii
şi 'n durerea ascunsă fără chip

Mână de umbră de lumină de dulceaţă
mână de a muri şi a trăi adânc
picăturile sângelui tău sunt eu
şi cununa de spini ce-o porţi sfâşiată
între lume şi lume trecând

NOAPTE SONORĂ

Nu! Mă 'nşelam
Acea neaşteptată rumoare
cântec obscur ce rupea inelele nopţii
nu erau zorile
Fructul de lumină dormea încă în grăuntele lui de argilă
Lumea se odihnea   Munţi de tăcere
Sufletul gravita adânc către izvoarele sale

Eram poate eu însumi
sau ceeace în mine nu poartă vreun nume
Cum să numeşti memoria adâncă
umbra stufoasă, vis al rădăcinilor mele,
arbore bătut de vânturi al spiritului meu
fatalitate 'nverzită înălţând în mine cupa
frunzelor ei găurită de mistere?

Eu ascultam acea voce obscură
singurătate a germenului meu, a Arborelui meu desfăşu-
rat în lume
Eram eu da Şi-o uşoară suflare
un capriciu de vânt străbătând sonor umbra mea
In ecourile lui se rupeau inelele nopţii
Rădăcinile mele visau prevestirea zorilor

NIMB

Deşteaptă-te deşteaptă-te
Noaptea a lăsat să cadă rumoarea astrelor
Mâinile mele te-au chemat pe deasupra secolelor
Tot peisagiul e de miracol
şi 'n braţele lui, roză mistică, trupul tău necorupt
în flăcări arde

Pământul ne mai ţine încă în tăcerea lui
în miresmele 'n răşinele lui
leneş paradis stins
Dar mâinile mele nu se odihnesc
au şi atins un spaţiu invulnerabil
şi pentru prima oară — deşteaptă-te deşteaptă-te —
o lume fără teamă ne acopere
din care eşim şi 'n care intrăm
goi, fără oboseală
fără eri şi fără mâine

Totul e trecere
Focul şi cenuşa lui

această scară de cristal ce urcă în Origine
Totul se 'ntoarce la 'nceputuri
lumea în cercurile ei
cerul în numerele lui
tu eu
— şi acest nimb de necrezut
ce ne 'nfăşoară 'n candidele scutece
în scutecele 'n care ne-am născut
în veacuri
în frageda în verdea dimineaţă a lumii

TRUP CURTEAN DUMNEZEESC DE TRIST

Pur spectacol de Om
Trup curtean dumnezeesc de trist
floare de gând şi de nerv
Vis e carnea ta după chimia cerească
undă coasta ta şi seminală mânia
de dragon profund a sexului tău

In durata de lumină trăind
visul ia coloarea ochilor tăi
Adevărul nu pătrunde 'n pupilă
şi 'n fundul privirii tale te separi
de iubirea, de rana şi cântu 'n care te-ai născut

Singurătatea ta aspiră la condiţia perfectă:
gol un zeu pe norul atic

Durerea ta fum fără memorie
Mai uşoară cenuşa decât umbra
când arsă într'o clipă îţi e frumuseţea

NOIME

COLUMBĂ

Peste întinderi cu genune
columba albă când trecea
smicita aripă pe lume
cuvântul singur o purta

Columba, de cuvânt e grea
şi nume pune peste lume
Liman îi fie cine vrea
corăbii albe cu minune

NUMEN

Cuvinte ape mai curate
vor trece dela mal la mal
legând cetate de cetate
şi buze miruind de har

Atunci lumină de departe
spic viu ivit din ne-hotar
va pune numen pe frunţi moarte
numină din lumină dar

SPIC

Spic de tăcere scuturând
din viu seminţele născute
în holde a semănat cuvânt
de azimă în spice multe

Cuvântul, rod legând cuvânt
de aur jerbele crescute
secerătorii vin curând
tăcerea s'o adune 'n fructe

MIT

(Fragmente)

DRAGON URCÂND

Dinţii dragonului fierbinţii
adânci columnele muşcând
mai dure ape ale frunţii
cascade lespezilor sunt

La acest în taină templu al tău
necumpănite lănci ai frânt
în dimineţi de semizeu
luminile jucând pe scut

In cerc de aramă solzi se strâng
ghirlande grele pe columne
Dragonul urcă semănând
urmele tale printre rune

TRIFOI DE FIER

Legând în ape deslegate
lemnosul rege a citit
In cârji venise de departe
la nunţile din Asfinţit

Un ochi de stei a pus în carte
alt de cărbune neadormit
Semne 'n cârlig descârligate
în două ape le-a ghicit

Dar rege 'n cârje vede moarte
Trifoi de fier când s'a ivit
în toarte cartea a 'nchis-o şapte
Lemnos s'a 'ntors în Răsărit

UN CERC ÎNTR'ALTUL

În temniţi două magic prins
durută şi însingurată
sub stea de herb în sânge scris
cunoaşte-ţi ferecata poartă

Un cerc într'altul e cuprins
de vraje cetăţuie înaltă
tu ţie temnicer şi 'nchis
în mută 'n ederată piatră

Cuvânt atunci din singur zis
cu buză de durere toată
desferecă 'nchis cerc deschis
de fiare iarbă şi de piatră

LANCE

O lance ca o rădăcină
scânteia 'n foarte clare ape
Inima o ţineai în mână
rămurosului cerb de-aproape

Sângerai lacrimi fără vină
stelele amare să s'adape
Prin rubine trecea lumină
prin sfinţite păişuri şoapte

Dar mai e-o pajişte, despină
printre spini şi 'nşelări înalte
Rămuros cerb dacă se 'nclină
la tine vine să s'adape

OCHIUL

Mă'nclin către 'ntuneric Dorm
Din mine mă ridic şi merg
Cu văz prin lucruri ca un orb
adânc prin acest munte trec

Sub pleoape mari mă furişez
Un ochi s'a ridicat în somn
Mă vede Sunt sub un priveghi
In munte ochiul e de om

Mă vede şi sub văz alerg
Sub ochiul muntelui sunt gol
Şi gol din orbită încerc
să scap şi cercul scapă 'n gol

CAETELE DE MIEZUL NOPȚII

(Fragmente)

I

Dacă 'ntinzi palma peste jarul tainic al putrigaiului pădurii
absența o cunoşti de flacără a misterului
Sângele ți se poate stinge la apropiere serii

O plantă acvatică îți poate sorbi clorofila
In curba brațului sau gândului e-o evadare din elipsa ta
Nu cunosc o dimensiune adevărată
Şi m'am văzut adeseori pierind în acolada gestului pe care-l credeam semnătura mea

2

Adevărul meu nu e gregar
Când apare 'ntâi e ca un trăznet cu chip de copil
Adeseori arde pe rug ca o jertfă de răscumpărare
Se poate ca o constelație întreagă să se oprească asupră-i
şi un semn să se producă pentru un cititor îndepărtat
Chipul lui va avea atunci alt surîs Nu-l vom cunoaşte niciodată
De două ori acelaşi arc nu se poate 'ntinde către acelaşi punct din zenit

3

Iau mărturie de la cei ce veghează, pentrucă am un chip printre ei
Ca un sat de păsări ce nu s'au născut sunt morții
gândul lor îmi dă somn
Nu e timp de dormit când lucruri de seamă mă invită la inspecții, la alianțe, la aventuri
Elipse noi s'au ivit în spațiu pe care nu le cunosc
guvernăminte de mari aparențe, legiuni de fiice 'n nobilă mişcare, teritorii fundate pe geologii de polen şi heraldici vegetale
O piramidă de lucruri sacrificate umbreşte totuşi viitorul

Nu ştiu cum aşi mai ocoli-o
Strada pe care umblu deşteaptă ecouri nejustificate
Piatra e verde
Piciorul meu pe ea stârneşte un sunet care 'n tăcerea fa-
buloasă e un scandal

4

Renunţând de-a'ntreba mi-am pus pe obraji mâinile-mi
grele de viitor
Abia atunci au apărut lacrimi pe culmi
Irizate dintr'un năuntru luaseră formă de pietre multi-
colore
Nu e bine ca toţi să cunoască, ştiu
Dar de pe asemenea trepte câmpiile sunt de fum, ora-
şele de oţel şi numai câteo apă se mai naşte
din soarele verde
Suflete! După prea multă vreme ajungem la asemenea
stânci vulnerare
Nu voi mai arunca cuvinte, pâine şi sare 'n pustiu Nu-
mi voi mai scrie numele cu unghia pe perete
Am o ispită bună să mă 'ntind pe ce e sub mine
să-mi pun ţeasta 'ncet pe această muche oblică
ţeasta mea de om liber
Când mă voi deştepta voi vedea poate răsărind Soa-
rele de Dreptate

TOTUL ÎNCEPE DIN NOU

I

Zorile 'n zare
Câtă pasăre sădită 'n aer!
De unde cu scufiţă verde fată verde
cobori în răcoare?
Toată fiinţa se naşte din ceaţă
Din profeţie de lumină la lumină exactă

2

Din întuneric ieşam
lumina mă inventa
Cine eram nu ştiam
aşteptam în sângele meu ceva
In întuneric a ştire a neştire aştept
Nu sunt
decât la locu 'ntâlnirilor
al iubirilor
unde lumină şi culme
cui în alt sânge m'aşteaptă
pentru el tot, pentru mine uimire
Repede repede!
La răspântiile sângelui
o clipă singură
poate lumina clipele toate

3

Lumina deschide ochii Carcere liberate
Prizonieri nocturni vor ieşi pe balcoane
Vor vedea limpede totul Si vor cânta cocoşii
Apoi realitatea va propune alt vis

4

Pe aici am mai trecut
Am mai simţit atâta fabulă pe frunte
Câte prestigii!
Poate am să regăsesc pârîul cu profil de peşti şi spume
arborele bântuit de păsări într'un spaţiu atât de pur

— Principe Principe!
— Cine mă strigă?

Câtă invocaţie! Câtă vocaţie!
de a fi!

5

Pe malul zilei agere
mi se visau în ochi peşti iuţi
ce-şi luau realitatea dintr'o amintire
a unei Chine ce-mi surîde
Eram jungla de bambuşi care credea
că şi-a 'ncredinţat apei rădăcinile cântecului
Deodată clipe 'mi invadează 'n sânge ca un tigru

Complice al victimei lacomul animal
îşi instalează pe inima mea ghiara
uşoară ca un fluture
Sucomb sub această agresiune
—pe care aşi numi-o violenţă
dacă n'aşi şti că e echivalenţa finală
a zilei prea agere

6

Teologie de stamine
Cerul de trandafir visând, visezi
Inimă 'n raze rouă eros
(De trandafir şi absenţa lui
verdele rămânând pentru a muri)

7

Lucrul pierind, aureolă
Din bloc de aer nume sunet laminar
In accident esenţă fabulă de aur
Tot lucrul curge spre poem

IMEMORIALI

Centauri
abominabili lotri ai muntelui
cu negurile hoţomane 'n bărbi
şi cu tufişuri verzi pe tâmple
la oamenii din vale au coborît
printre ferige getice

casele albe siluind
albe femei cu şale lente
In toiul luptei
orgoliul de femei îngenunchiate
mai adânc plantează rădăcini secrete
Copite negre strivesc tămâioare
şi lungi şi cu mai multă umbră
braţe albe 'ncheie pacturi maternale
Inaripaţi dintre popor de spice
svâcnesc centaurii de aur
Copita fabuloasă se aude
Holde blonde şi-amintesc
îngenunchind cu lente şale

LIBERTATE LIBERTATE

(Antipoem I)

Intre soare şi lună Doamne nu sunt nimic
Intre secrete nepătrunse nu pot fi
nu pot voi să fiu nimic
Sunt sătul Doamne de-atâţi profeţi de-atâţia mareşali
de profeţi bine încălţaţi
de fotografici mareşali
de barzii mai pleşuvi decât Homer
cu frunţi de cremene, de trestie condei
Din aceeaşi maimuţă au coborît ca să-mi arăte drumul
să mă 'nveţe Binele şi Răul
să ridice pentru mine spânzurători la răspântii
şi piedestale pentru ei de paie

— în vreme ce eu prin fereastra mea obscură
privesc misterul tău şi moartea
încolţind pe stradă 'n pietre şi 'n fiinţe
trecând în viteza roţilor
în strigătele vânzătorilor de ziare
în năluca gârbovă a femeii care traversează drumul
în surîsu' aproape de cicoare al acelor doi ochi de copil

Ştiu Doamne cât de mic sunt între constelaţiile tale
şi de-aşi cunoaşte adevărul pulberii mele
poate aşi renunţa la cuvânt
Dar sunt lucid Doamne
şi' ntre stelele tale mute când m'am născut
am simţit în mine ca un vârf de cuţit
care mi-a dat gând şi grai
şi m'a făcut să mă mişc pe orbita mea printre alte orbite
singur ca un soare mic printre alţi sori
liber, după voinţa ta
şi-am numit vârful de cuţit din mine libertatea mea
Sunt sătul Doamne de profeţi de mareşali de cancelari
de mânuitorii de radar ai omenirii
de conducătorii de mulţimi în coloane de marş
de adevărul încălţat cu cisme
de toţi care au pus sârmele electrice în jurul câmpurilor
şi-au pregătit fiecăruia o spânzurătoare exactă
şi-o groapă comună pe măsura tuturor

Nu mai am nimic Doamne
Am lăsat totul la răspântii jefuitorilor de libertate
femeea, casa mea, copilul
şi grăuntele de nădejde pe care-l primisem în dar
şi-l purtam cu mine de patruzeci de ani
Acum dorm între ziduri goale

privesc prin fereastra mea eternitatea
și simt că undeva un cariu o roade ca pe un lemn vechi
că tu însuți ești urmărit
de rachetele care ți-au învins sunetul și-ți vor învinge
lumina
de mașinile care te-au pus în mâna roboților
pentru a te bombarda, a te des-a-gre-ga Doamne
Eu știu că lumea sticlește încă de rațiune pură
că spațiile dure pot lua forma mâinii tale fără umbră
că poți retrage Doamne spațiu și lumină
în văgăuni ale universului care ne sunt ascunse
Dar eu m'am născut la a c e a s t ă lumină
afară de furtunile și de ciclonii tăi
am dormit pe malul unui rîu unde mâna femeii iubite
ținea locul mâinii tale
și m 'am deșteptat cu capul pe o pernă de chihlibar
care 'nchidea în ea toate mareele și dulcețile lumii
Sunt sătul Doamne de profeți de mareșali
pe care ași vrea să-i cunosc desculți
pe malul Tiberiadelor tale
mâncând lăcustele tale
încercând singuri cu beregata ștreangurile lor
întinzându-se 'n gropile proaspăt săpate,
ca să nu fie greș,
și comunicând prin telefoane de aur neînfricaților barzi
cum va fi fața lumii tale 'n gloriile cenușii
cum ne vom legăna negri peste atomii violați
cum vom visa încă la libertate cu craniile înverzite
cum va răsări soarele iar peste oasele noastre frânte

Madrid, noaptea Anului Nou 1953

NICOLAIE CARANICA

CÂND MORŢII DRAGI

Când morţii dragi te copleşesc de şoapte
Si-ţi pare că se apropie de tine
Si ca un vultur ne'ncetata noapte
Te sfâşie cu spusele-i străine,
Când geamurile zuruie grăbite
Si vântul lumii ca un om oftează
Si tu pândeşti, cu toată spaima trează,
Cutremurat, fantomele iubite
Si-o mână simţi prin păr şi miliarde
Ti-aleargă ca termitele fiorii
Si lupţi şi gândurile-ţi fug ca norii
Pe cerul dinlăuntru care arde
Si-ţi spui: «Acum, acum au să-mi apară!»
Si nu mai ştii: plesneşti din zeci de coarde
Sau te destrami în lacrimi şi lumine...
— O pace ţie! Nu privi'n afară:
Ei sunt în tine.
Pierduţi muncesc adâncul tău de ceară
Ascultă-i bine.
Cine-ţi ridică'n liniştile clare Cine ridică'n tine ca o mare
Atâta seară'n murmur de cuvinte?
Din ce făcut sub somnuri şi tipare

Se'ncheagă'ncet apoasele morminte?
Un timp lunar corolele-şi deschide:
Vin flori de aer, lacrimi aretuze,
Frunţi fără ochi, surâsuri fără buze...
— Spune-mi atât norod de guri lichide
Eşti tu cumva? Sunt ei, sunt ei, sărmanii!
albumină Ar soarbe lung a vieţii [redacted].
E dor de fire, foame de lumină.
Tu leagănă-i c'un fel de nani-nani,
Cântă-le raiul, cu inima strânsă,
(«Pe pajişti albe, sus, se joacă anii»...).
Si-aşteaptă. Nu bate marea cu verge.
Ne-acoperă pe'ncetul seara plânsă,
Ziua se şterge.
Morţii la tine n'or veni, tu însă
La ei vei merge.
Iubiţilor, sburdam cândva'n lumină
Ci azi întreb ascunsa-vă frăţie
Cobor şi iată, sare ca o mină
Intorsul firii, oarbă bogăţie.
Doarmă de-acum luminile plăpânde:
Numere, Euclid, idei, ce-i aia?
Ţopăe desvelită numai Maia,
Maia, boboc de'nlacrămate pânde.
Jar voi, legănătoare'n viers de jele,
Umbre do[redacted]ind pe lume, umbre, umbre, domnind
Din nicăeri, neamintiri, penumbre,
Plimbaţi-mă pe ape de-asfodele.
Ascundeţi Sudul, lămuriţi tulpina,
Vorbiţi înalt, întunecate stele,
Creşteţi înalt, văpăi întunecate.
Uşile, uşile! Noaptea, Vecina,
Noaptea ne cate.

Salve, sponsa mundi, Nigra Regina,
Ave, Hekate!
Când morţii dragi te'ntunecă de şoapte
Şi 'n hore-adânci de dor te prind cu'ncetul
Şi nimicit şi orb de-atâta noapte
Incepi să-i vezi mai limpede-alfabetul,
Când morţii mii te sfâşie de plângeri
Si unul câte unul blând te chiamă
Si tu străpuns, dar izbăvit de teamă,
De muzici roşii luminezi şi sângeri,
Incearcă navei, jos, adâncul sferic,
Deschide-i ochiul, umple-te de apă
Si-alungă-ţi ultimii planeţi să'nceapă
Senin banchetul mare de'ntuneric...
Drum bun, drum bun spre multă'mpărăţie,
Fii sănătos sub soarele himeric,
Păzeşte-te de colţii lunii pline.
Nu'ntoarce capul, nu chema'n tărie,
Priveşte'n tine.
Eşti plin ca oul — simţi? — eşti bogăţie.
Umblă cu bine!

TREI PRELUDII DIN BACH

I.

Unu! Bun pentru toate sferele şi toate timpurile. Anul
Unu!
Inceputul. Naşterea luminii. Dimineaţa sunetelor salutând tăcerea
sfântă şi gravă.

O, nesfârşitul liniştei străbătut de'ntâia senină mişcare
sonoră,
deşteptarea creatului în nemărginitul roz de lumină!

Lumină, haos de lumină.

...şi nu bucuria luminii răsfrântă'n extazul ochilor
strălimpezi
de lacrimi, nu danţul din inima fremătândă de bine-
vestirea milioanelor de raze,

ci lumina! lumina! Lumina singură, lumina calmă şi
neştiutoare,
lumina ochiu al lui Dumnezeu deschis naiv-copilăreşte
peste lume.

Iată naşterea sunetelor. Ele murmură'n limba lor egal,
liniştit:
«suntem» — fără să ştie cât sunt de sfinte, fără să ştie
cât sunt
de grele de sămânţa tuturor minunilor, ascunsă'n haosul
lor purpuriu
de lumină.

Aici e totul: şi Ruga, fluviu cald, subpământean,
şi'nlăcrămata
Bucurie, şi dulcea Durere — dar nerostit încă: mai
târziu.

şi ochii plutind miraţi în imposibil, şi inimile pulsând
sângele de aur al Muzelor, şi frunţile mari
străluminând de gânduri—dar ne'nflorit încă:
mai târziu.

Acum numai haosul tău purpuriu de lumină, o, dimi-
neaţa sunetelor, numai tăcerea'nceputurilor
peste care'mpărăţeşti, tu, pură beţie sonoră.

...şi totuşi, undeva poţi auzi desluşit murind întâiul
suspin al Iubirii.

22.

Pe aer, jalea mea, pe mări de aer!

Pe vânturi,
pe nori,
pe goluri adânci de tăcere,
pierduţi în imens, legănaţi de spaţii,
înalt legănaţi de calmele spaţii,

lin mă ridici ca sborul vulturilor
rupţi dintre stânci. Tot mai sus, pe aer, pe aer,
tu singur tovarăş, durere!

Hohote'năbuşite'n piept în valea lacrimilor
Iată, vă naşteţi acum cu voci fără număr,
suiţi, coborîţi, vă chemaţi, vă răspundeţi,
o, şoapte-adânci, o, fâlfâiri secrete,
pasări nemaivăzute.

Veniţi, veniţi. E ora voastră
şi spaţiul îşi deschide'ntreagă roza veşniciei:

Sus, cerul,

Jos, adâncul;

sus, soarele,

jos, slava norilor.

— Salut, infinit palat al durerii!

Voci fără număr,
hohote nu mai conteniţi,
ieşiţi din noaptea sufletului ca izvoarele
aprindeţi de lacrimi grădinile mişcătoare ale norilor
să strălucească necuprinsul de durere.

Iată lăcaşul uitării. Aici voi rămâne.

— Dar n'am uitat: din fântâni, din adâncuri,
Mai cheamă plângând amintirea.
Auzi-mă, scump ostrov de departe:
încă mă doare'n piept plângând amintirea
trist geme sufletul meu până la moarte.

... Pe aer, durere,
pe vânturi hohote, voci fără număr
peste tăceri, peste nori, în largul cerurilor
tu, mută de gânduri plutire!

Topiţi în imens, legănaţi de spaţii,
înalt legănaţi de calmele spaţii,
trist legănaţi de calmele, blândele spaţii.

4.

Cât eşti de-aproape de inima mea, prietenă,

cât eşti de-aproape de durerea mea!

Tu, tristul meu veşnic izvor de dulceaţă, cât de-ale mele's lacrimile tale!
Nu plânge, nu vezi cât suntem de aproape?

Nu ne desparte decât imposibilul, dar ce'mpreună suntem, strâns înfăşuraţi în desnădejde!

— Dacă ai şti ramurile albe adăpostind inbirea porumbeilor sălbatici — o, cuiburi dragi ascunse'n sărutările de frunze! —dacă ai şti mâinile care-şi spun, împreunate, toate cele fără nume, vatra din interiorul dulce, flacările-i line luminând surâsul blond al mult iubitei...

Dar nu mai plânge. Iată, şi pe noi ca'ntr'o odae tainică ne'nvălue tristeţea, vezi?

Si'n jurul nostru-i cald, şi bine. Iată, suntem unul altuia.

Atât de-aproape, mângâerea mea amară! Doar imposibilul, lama subţire dintre noi...

Dar nu vezi totul meu cum curge ca un râu spre marea ta de lacrimi? Să-ţi explic cu de-amănuntul negrăitul, tu, suavă, tu, găsită şi pierdută!

Nu plânge: eşti în inima mea, prietenă,

şi strâns uniţi ne'nfăşură tristeţea, taina noastră.

Iată, curg lacrimile noastre: nimeni nu le vede.

Iată, bat inimile noastre: nimeni nu le-aude.

Noi ştim ceva ce nimenea nu ştie. —Spune, prietenă, nu suntem aproape?

Adă mâinile, nu plânge, adă mâinile s'auzim părerile de rău, durerea, murmurând în noi domoală, să privim prin lacrimi, depărtat, tremurând, murind, fericirea.

IMN

Tu, ce'mpreuni în lumi depărtat rotitoare,
Preabuno, tu, soră cu roua bucurată,
Viaţă şi moarte; tu, simplă, curată,
Mântuitoare.

Tu mi-eşti mai proaspătă şi mai plăcută
Ca vişina copilăriei
Adânc ţi-i ruga, murmurul tărie-i,
Potirul nectar şi cucută.

Tu, răzvrătindu-mi trup şi mădulare,
M'ai rezidit în anarhie triumfală
Stăpâna mea, regina mea omfală,
Rodnica mea de veşnic anulare.
In noaptea lumii arzând de stele pierdute
Te-aştept pândind cu sete de jivină
Orficul danţ să-l începem, divină,
Fără sus, fără jos, fără «vină» şi «du-te».

Varsă-te, somn solar şi dulceaţă erebră,
Mistuitoare pe veacul obez.
Eu, bărb bolnav, cu mii de mâini de febră
Te binecuvântez.

DELA RAMBOUILLET LA VILLENEUVE

Pe cel meleag de forfote păscut
La minunata facere stau mărturie
Uitaţi-vă: scăldate'n bucurie,
Rotunde toate cele s'au născut.

Ce frumos zâmbeşti, petec de ţară franţuză!
Parcă mă'ngână ierburile, parcă
Mă leagănă'n lumină ca o barcă
Marea de lanuri cu slavă confuză.

Pasări pe socoteala mea fac planuri
Altele vestea-mi aduc până'n tărie
Pe galbena coală de lanuri
Peana luminii cu grijă mă scrie.

Lunci, holde, drumuri: toate-s noui, toate mă chiamă
Arzând uşor sub apa de safir
Primul cu care mă'nhăitez la cataramă
E vântul musafir.

—Bună ziua poteci! Ştiţi româneşte?
Potecile murmură'n cor: «Ştim! Ştim!»

—Arbori, felul meu liric vă prieşte?
Arborii, babalâcii: —Aferim!

—Dar tu, tu cum de'ngădui, soare,
Să te sărute gura norului buzat?
Soarele râde amuzat,
Vântul aleargă prin secara sunătoare.

JĂLANII

Line cortegii de daruri sub cer apenin
Voi amfore-adânci, dimineţilor, serilor,
Daţi-mi, vă rog, un singur strop de senin
In cupa durerilor.

Fraţi nesătui de ceruri, arbori în delir,
Preaminunaţilor, marilor, cuiburi de îngeri,
Rogu-vă staţi din foşnit: trece Regele Lear
In mantie de'nfrângeri.

Iar tu mai ales, tu, soare bătrân,
Lasă-mă să mă'nbuib din mierea ta de toamnă.
Cât timp? Cât timp? Ah, Italia-doamnă
Mă strânge la sân.

Din oportunele mele jălanii barbare
Ce-o fi ghicind? Ce-o fi înţelegând?
Nu ştiu. Ca o pată pe alba-i serbare
Intârziu plângând.

O, STEAUA...

O, steaua mărilor de ne-ar vorbi,
Adâncul lumii de s'ar luminare!
Ne-ar arde bucuria şi-am orbi
Sub cer cumplit de semne flaminare.

Veghiaţi fecioare! Conteniţi durerilor!
Si-al timpului tumult să tacă rogu-l
Că vine strălucind Alesul merilor
Al nouei bogăţii Marele Mogul.

Nu mă'ntrebaţi ce vreau: nu ştiu nici eu.
Chelălăiesc prelung în limbi de îngeri.
Pe-oriunde trec noptatec, ca un zeu
Descarc peste cetăţi furtuni de plângeri.

O, pentru clopotul din mări extaze
Cu lacrimi voi spăla cerul Parisului
Să-şi plimbe pură cozile-i de raze
Pasărea mea, pasărea Paradisului.

Dar niciun pas mai mult. Napoi din prag.
Nu-i timpul să vă las adeverinţa;
M'afund în noaptea luminii ca un mag
Să-i distilez, fanatic, suferinţa.

Hrăniv-oi deci mulţimile cu lotuşi?
Pentru'nsetaţi ghicescu-mi o menire?

—Vanitas vanitatum!... Totuşi, totuşi...
—Dormi ca un prunc, plăpândă omenire!

Un glas implor din inima tăcerilor,
Un cânt suprem ca orgile'ndurării,
Cu Domnul merilor, fătul durerilor,
Cu pasărea din rai, cu steaua mării.

UN VÂNT

Un vânt mă bate iar
De noapte-mi dă de ştire
Un vânt mă bate iar
Un vânt din nesfârşire.

Un vânt cu glas de om
Pe şapte scări coboară
Mai tare ca un rom
Mă'mbată, mă doboară.

—Ah, curge sumbrul Nord
Pe planta mea plăpândă!
Eu tremur tot, mă'ncord,
Habotnic stau la pândă.
Să fug şi-acum? Mai sorb
De vânt o'nghiţitură.
Sub cer, sub cerul orb
Vă cânt cu moartea'n gură.

CÂNTEC DE BUCURIE

O, ceruri largi când totul meu iubea
Soarele veşnic îşi vărsa potirul
Şi-i mulţumeam în lacrimi. Mirul
Ardea lucind pe fruntea mea.

Un sbor eram prin ierburile'n jaruri
Şi m'adăpam din focul lor lichid.
O, bucurii! Străfunduri ce-şi deschid
Săltând ascuns fântânile de daruri!

Şi pasările'n ceruri mă chemau
Pre nume: «vină, vină Caranice!»
Şi razele mă'ncununau cu spice
Şi mute crengi în flori mă salutau.

Şi toate mă'mbiau iubind. Iar eu
Treceam aprins de râset şi uimire
Ca soarele de tânăr, ca un mire
Purtat pe palmele lui Dumnezeu.

Şi-atât de plin şi cald mă'nvinse firea
Că m'am oprit sub largul ei sărut
Şi-o clipă, braţele'ntinzând, am vrut
Să strâng la piept nemărginirea.

— O, spaţii largi când totul meu cânta,
Când beat pluteam pe parfumate şesuri

Şi strălucind, aprinsă de'nţelesuri
Italia râzând mă'mbrăţişa.

Şi'n dulcea lumii glorie florală
Pierdut atunci, genunchii mi-am plecat:
Prelung, prelung am plâns, am adorat
Sub boltă'n luminoasa catedrală.

N. A. GHEORGHIU

VĂMILE VĂZDUHULUI

I

Te-au bătut crunt cu nuiele,
Te-au lovit cumplit cu bice,
Trupul fără să ţi-l strice;
Te spetiră cu ciomege,
Carnea'ndată ţi se drege;
Spânzurat, legat în chingi,
Nu te'năbuşi, nu te stingi;
Te'necară de prisos,
Că doi peşti la mal te-au scos...

Doar în casa ce i-a fost
Scurt popas şi adăpost,
Tihna Sfântului Vasile
Celui Nou înfruntă zile
Jalnice, că Teodora,
Care l-a'ngrijit ca sora,
S'a împărtăşit din somnul
Veşniciei întru Domnul;
Iar la căpătâiul ei
A deprins durerea ce-i:

Cată harul să-și înfrângă,
Ca să poată'ncet să plângă,
Nu de răni ce nici nu-l dor,
Ci de moartea fără spor,
Nu de chinu-i nedurut,
Ci de moartea fără scut.

Treci din mila Tatălui
Porțile uscatului,
Cu-ajutorul Fiului
Punțile pustiului,
Și cu'ndemnul Duhului
Vămile Văzduhului.

II

Tâlc cercând la vreo istorie,
Ucenicul său, Grigorie,
S'a sculat și a pornit,
Sfântul cum l-a sfătuit,
Spre biserica Vlaherne,
Ca prin noaptea ce se cerne
Și prin somn mințit de vis,
Ce-i rămase'ntredeschis,
Să priceapă, când se curmă
Firul vieții, ce-i pe urmă...

Casele sunt mohorîte,
Ușile lor zăvorîte;
Iar subt cerul plin de stele,
Teodora, prin zăbrele —
Că i-a fost ca și o mumă —

Viața lui și-acum i-o'ndrumă
Și-l învață ce desparte
Traiul lui de a ei moarte.

Treci din mila Tatălui
Porțile uscatului,
Cu-ajutorul Fiului
Punțile pustiului,
Și cu'ndemnul Duhului
Vămile Văzduhului.

III

...Pentru când va fi să-ți fie,
Câte sunt zugravul știe
Cu văpseaua să le scrie.
Ia citește pe păreți
La Humor sau Voroneț,
Vatoped sau Hilandar;
Cu zăbavă și amar,
Ia aminte și te'ndeamnă
Pe răboj de ți le'nseamnă...

Când pe scara lor te sui,
Vezi piciorul unde-l pui.
Diavolii să tot aștepte
Glezna să-ți scrântești pe trepte:
Ca nădejdea să le mături,
Să nu faci vreun pas alături.
Iar ca nu cumva să'ncurci
Vămile pe când le urci,
Să le sari pe rând hotarul

Tălmăcind pe Ion Scărarul:
Pilda de-i urmezi din predici,
N'ai să cazi, n'ai să te'mpiedici,
Ci-ai să treci pe scara dreaptă,
Suflete, pe ceas o treaptă,
Ca'ntr'o noapte şi'ntr'o zi
Să atingi — de n'or spori —,
Printre drepţi să-ţi fie vatra,
Vama douăzeci şi patra.

Treci din mila Tatălui
Porţile uscatului,
Cu-ajutorul Fiului
Punţile pustiului,
Şi cu'ndemnul Duhului
Vămile Văzduhului.

VEŞNICUL PELERIN

Hagiu către locul
Spus nimănui,
Cucernic, sorocul
Vieţii descui.

Plutesc pe oceane,
Mări fără spor,
Ascunse-s limane
'n apele lor.

Se-afundă corăbii
'n drumul lor lung,

Catarguri ca săbii
Marea străpung.

Deasupra, departe,
Dându-le-ocol,
Speriate, cad moarte
Pasări în stol.

Amiezele'n zare —
Clopot de-argint —
Scornesc, călătoare,
Ţărmuri ce mint.

In van călăuza
Nopţii o'ncerc:
Se'ntunecă spuza
Negrului cerc.

In negură moare
Până şi cea
Mai strălucitoare
Rază de stea.

Uscatul de apă
Nu-l mai aleg,
In valuri îmi scapă
Ţelul întreg.

Hotarul de moarte
Peste năier,
Abia mai desparte
Apa de cer.

Schelete în zale —
Veacuri de sorţi —
Se sfarmă de ale
Iadului porţi.

Ce rugi să mă'ndemne,
Doamne, să şed,
Să-ţi caut în semne
Mila, s'o cred?

Părelnic, sorocul
Trudelor l-am
Aflat către locul
Sterp, fără hram.

Cât timp amăgirea
Poate-avea chip,
Cu rod din nefirea
Ei, o'nfirip.

Lăcaş de metanie —
Capăt sau jind —
Spre ţara de danie
Braţele'ntind.

De viaţă pustie,
Fără mormânt,
Cu osul meu fie
Locul său sfânt.

Să stărui doar printre
Visuri, păreri,
Cu ele să intre
Mâine în ieri.

VINTILĂ HORIA

ÎNTRE CÂMPURI

STAU aici ca'ntr'un vechiu suflet
cunoscut. Spaţiul din jur e
o parte din trecutul meu.
In aerul roşu fuge prin amurg
un avion de vânătoare
ca o săgeată obosită,
dornică să se întoarcă în tolbă,
ursită să moară.
In jur foşnetul aspru al porumbiştii
fluturând steaguri uscate
la fiece vânt.
Linişte.
Foşnet obosit. O gură parcă
mestecând băbeşte frunzele tăcerii.
Lanurile vor rămâne neculese
între fronturi. Ştiuleţii cărunţi
vor simţi sunând într'o noapte
clapele tăcute ale zăpezii.
Şi va fi mai linişte
decât acum. Linişte de moarte
peste lanul virgin
în care şi eu şi Maria
ne vom fi contopit demult.

(I-am auzit întâi vocea.
Când m'am întors a tras
fără să mă nimerească.
Maria era un soldat inamic.
Măruntă ucigaşă, descolorată de soarele
şi de vântul războiului.
Părea un soldat de jucărie
gata să înţepenească într'o poziţie de plumb.
La al doilea foc am căzut
în genunchiu. Apoi m'am încolăcit
ca un câine pe pământul umed.
Insă nu eram rănit.
S'a apropiat. Când m'a izbit cu piciorul
Am apucat-o şi am trântit-o sub mine.
Tremura. Mai încet, tot mai încet
s'a împotrivit mâinilor mele
înţelegând că nu port unelte de moarte.
Pentru moarte ca şi pentru dragoste
nu mai e timp de oneste
preliminarii. Muşcătura a devenit
sărutare. Ura dragoste.
Braţele sortite să lovească
au mângâiat, iar lupta
care între bărbat şi bărbat
se închide în moarte
s'a lăsat cuprinsă în ritmul secular.
Era o cumplită sete de moarte în aer
pe ceruri mureau de disperare luminile,
plesneau căzând castane şi ghiulele,
găleţile scoteau din fântâni
capete destrunchiate în van,
însă pământul de sub noi
era un culcuş pregătit,

o matcă în sens unic.
Misterios, ascuns, tiptil,
minunea nu face zgomot niciodată,
creşte în locuri solitare
unde se ţese firul imortal
al vieţii fără întrerupere.
Maria,
Maria a fost o veste de dincolo,
o reîntâlnire cu trainicul fir
pe care oamenii încercau
în van să-l destrame.)

Stau între câmpuri galbene de toamnă,
ieri câmp de pace, lin supus de pluguri
azi câmp de luptă frământat de bombe.
Intre pâine şi sabie, între sudoare şi sânge
stau cruci de întrebare măsurând
distanţa dintre faptă şi gând.
Iată trupul aplecat armonic
peste glia care aşteaptă sămânţa:
e un *echilibru* între pământ şi stele
care se chiamă Viaţa.
Iată schija rupând carnea,
dând cep desordinii care gâlgâie
roşie în spre Moarte:
e un *desechilibru*, o stranie
neînţelegere dela om la om.
Când rămânem singuri, neam cu neam,
ură cu ură, refuzăm înţeleapta
legătură cu eternitatea
şi chemăm sângele
să încheie cu stropi de întunerec
pactul neînţelegerii dintre noi.

Maria, Maria, noi cumpănim
în câmpul de porumburi
ultimul rest de viaţă pe pământ.
Din împreunarea noastră,
încolţeşte cruda sămânţă
a vieţii fără timp.
In jur oamenii se vor ucide până la unul,
căci războiul nu se varsă în pace,
sângele care a început să curgă
nu se va mai opri niciodată
şi într'o zi va veni să moară
la marginea lanului cotropit de toamnă
ultimul val de sânge al omenirii
ca o răsuflare de agonie.
In clipa aceea vom fi singuri
iar din măruntaele noastre
fecundate cu dragoste
va porni spre un viitor fără nume
pasul omului care va da mâna
cu Dumnezeu.

Printre porumburi a trecut un pas.
Vânt din înaltul care-a mai rămas...
Se mişcă-un muşuroiu. E un ariciu
care se'nchide. Pasul a trecut.
Se pierde ca un val peste câmpie
ducând o veste frunzei care-aşteaptă
să dea căderii ultimul semnal.

Nu-ţi scriu, Doamnă, de departe
neavând nici toc nici carte.
Cartea ţi-ar purta-o cine?
Sunt aici, eşti lângă mine...

Ameţit de timp te chem,
fără chiot sau blestem.
Nu sunt fiu de Domn şi nici
dictator peste pitici
ca să-ţi pun în inelar
un strop verde şi amar.
Nu cunosc cuvântul cald
care schimbă în smarald
boabele de păpuşoiu.
Însetat chema-te-voiu
să-ţi aşez după ureche
o podoabă şi mai veche,
ca în focu-i tremurat
în scurt zbor de păsărea
pe tot trupul fluturat
să te ştii, Doamnă, a mea.

A nins. Nu cu zăpadă,
cu alţi fulgi mai lungi,
mai rari, străini de vânt,
duşmani temuţi de soare.
E toamnă între câmpuri ca şi-atunci.
Atunci? Cuvânt de graniţi
ireale, piatră de şters hotar.
Nu-i nimeni să măsoare
culesul zilei între câmpuri.
(A fost şi vară, da, a fost şi vară,
când tunurile au tăcut
ca să poată trece nestingherită
căldura cerului în inima bucatelor.
A fost şi primavară
cu voci vesele de tunuri
care păreau inocente şi începătoare.)

Suntem singuri, secerători
de clipe, strângători
de spice fără socotite roade...
În simpla neschimbare
a câmpului, a ploii monotone,
a'ndepărtatelor coline'ncremenite,
noi singuri ne-am schimbat,
tot mai încet întârziind pe dalta
care sculpta obrajii celuilalt.
Doamne,
e adevărat că tot mai mult îți semăn?
Nu răspunde! Poate că'n limba
în care mi-ai vorbi n'aș înțelege
tocmai cuvântul așteptat mai mult.
Răspunde! Oricum, un semn m'ar ajuta să știu
că nu sunt singur cu îngrijorare.
Liniște.
Vântul aduce vestea cotidiană.
Zvon de incendii, miros greu de fum.
Carne umană sfârâind mirată,
explozii de războiu neîntrerupt.
Cer de furtună. Noaptea e de ură.
Câți sfinți vor fi murit între dezastre
distribuind speranțe neînțelese!
Câți ochi vor fi cerșit o pace
interzisă! Pe câte buze
vor fi poposit lacrimi
stingătoare de începute surâsuri!
Acolo departe un haos cată să ne imite.
Inșelăciunea e reciprocă.
Nu, din noi nu s'a născut rasa
care să dea mâna cu Dumnezeu.
Numai prada anilor e eternă,

calculată să dureze în trupuri
de amăgitoare surpăciune.
Nu, nu scriu. Inchipui o peniță
culegând în cuvinte alese
viața între câmpuri:
eu și Maria.
Indescriptibili,
ne mulțumim a trăi.

INSULĂ

Insulă crescută'n timp
De subt ape vechi venind
Cum te-aș paște te-aș cunoaște
Fructă verde'n anotimp.

Parcă stai să mi te'nchini
Ca un steag necucerit
Neatins și obosit
Insulă crescută'n timp.

Parc'aș vrea și parcă nu
Pe tărâmu-ți să mă'ntind
Neatins și obosit
De plimbarea'n anotimp.

Depărtarea mă făcu
Alb strigoiu pe miez de zi

Insulă de miazăzi
Cu contur şi eu de timp.

Dor de tine mă'mplini
Pe un ţărm abia fiind.
Insula se'ntrezări
Şi pieri în anotimp.

UN AGENT

— Sunt un om! spusei agentului
străin care venise
să mă ucidă. Un om
ca şi tine.

Fereastra era deschisă
şi perdeaua flutura
între apele cerului
ca un steag inocent.
Câtă nevinovată lumină
de toamnă aduna la fereastră
acel steag fără patimă!

Insă agentul nu pricepea
metafora. — Iată, îi spusei,
cum cad primele frunze.
— Şi tu cu ele, îmi răspunse
fără să surâdă, ca şi cum
între el şi toamnă ar fi fost

vreo legătură secretă şi gravă.
Ca şi cum a fi fost
un agent al naturii.

— Ascultă, îi spusei, ciripitul
vrăbiilor în ramurile
lustruite de vânt.
— Nu le băga în seamă, spuse,
ciripesc pentru cei vii, iar tu
eşti aproape mort.
Moartea ta stă scrisă de ani
în ţeava pistolului meu.

— Sunt un om, *un om*, UN OM...
Nu vezi că ne-am putea
strânge mâna fără oprelişti,
că nu e nimic între noi?
— Ba este. Şi ţinti către mine
ochiul negru al acelei
morţi însetate.

— E ca şi cum te-ai ucide pe tine însuţi.
Nu-ţi dai seama că nimic
în lume nu ne desparte?
Că suntem asemenea şi egali?
Cine te-a umilit obligându-te
să mă ucizi?

Auzii atunci trăgaciul, clic,
sonor şi rece ca un cuvânt de metal.
Şi mă înfiorai de spaimă.

A trebuit să închid ochii
ca să-l ucid. Nu puteam

altceva decât să închid ochii
ca să-l risipesc pentru totdeauna.

(Era un biet agent străin
care trăia din mila
vieţilor secerate înainte de timp.
L-am înmormântat apoi
la locul lui,
în eternitatea amândurora.)

NOAPTE

Palidă
Oglindă a nevăzutului,
Intunerec.
Fără fund ştergi frontierele
dintre lucruri.
Lumina e lustruita limită.
Tu, noapte,
usuci pauza dintre ochi
şi falsa margine a lumii.
Nu din văzute
lent nevăzute lumini
Ci din lung trăita în timpuri
viaţă a visului
umpli florile negre ale ochilor
cu chipuri de ameninţătoare eternităţi.
Nu te trăda dormindule adevăr.
Lasă pe pleoape mâna Celui
care vine din vis
din lumina întunerecului

mişunând în pădurile de noapte.
Doamne, rugămu-ne Ţie
sub pecetea de taină
a închiselor porţi.
Intre Tine şi noi
puntea sumbrei singurătăţi,
trecătoare firească,
sânge în unica făptură
care noaptea
se lasă iubită de sfiala cunoaşterii.

O, câtă iubire şi moarte
a lunecat pe sub punţile nopţii.
Brusc întunerec când
în marginea Cetăţii
pe dealul Căpăţânii
pământul s'a făcut cer.
Un fir de noapte
ca de paianjen urcător
a surpat lumina fariseilor.
Praful pustiului a clipit în stelele noastre.
Ca un reflux speriat înainte de vreme
moartea s'a retras în lucruri
a coborât din acvile în stalactite.
In om nu.
Paşii măsoară lumina rămasă,
visul n'are măsură.
E o întoarcere spre ceea ce va veni,
un imbold:
Hai la drum!
Consumă lumina!
Dă foc gărilor, stinge porturile!
Sparge digurile cu pumni

de permisă, legitimă răzbunare!
Oprelişti sunt numai
zilele numărate în cronici,
false comori de timp
devenit inutil dintr'odată.

SĂRUTUL CUNOAŞTERII

Vezi, buzele înfloresc către tine,
Se fac coral maleabil
Petale muşcătoare
Vrednice valuri căutătoare
De ţărm şi întunecime.
Cuprinzătoare miracole neîmplinite
Cald deschise, brusc îngheţate
In păcat ca'ntr'o insulă.
Steaguri sufleteşti
Fâlfâind pe maluri de genune,
Chemate de lumină,
Neostenit tentate
De împreunarea cu străfundurile.
Buze albe de dragoste,
Tăcute de moarte
Neostenit chemate
De împreunarea cu străfundurile.
Vezi, buzele înfloresc către tine
Etern încrezătoare
In încleştarea ultimă
Din sărutul cunoaşterii.

Nu da buzelor decât ceea ce ştii.

VIAŢĂ

Cine va îndrăzni să te ardă
Eternitate văzută?
Carul Mare stă să-şi piardă
O roată. Căzută
Oiştea cu trei înstelaţii
Se va consuma printre spaţii
Ca un foc abia început.
Numai nevăzutul e etern.
O, Doamne, cum să te culeg
Şi să te aştern
Din vânturi sub ploi?
Iarba din fabule nu se paşte
Boaba de rouă nu e de băut.
O clipă ai trecut printre noi
Şi, credincioşi eternului nevăzut,
Ţi-am grăbit fiecare pe cruce
Intoarcerea în prohibita
Schimbare.
Plângem cu capul pe Carte
Ultimele lacrimi umane rămase.
Moartea dăruită
E un păcat fără iertare,
Moartea primită
O ieşire-din soartă.
Trec popoare plângând
Sau cântând către Moarte.
Veacuri sau numărate ore

Ne mai despart de cunoaştere.
Laudato si mi Signore.
Nu, nu, pacea pe pământ
Nu e pace:
O palidă pasăre argintie
Fâlfâind în văzutul
Cu mască de veşnicie.
Nu plânge cu capul pe Carte,
Viaţă fără pace, pământie
Nespusă foame de moarte.

CALE

Pe calea Omului
Călcăm amândoi
Singuri şi mulţi ca aceste
Aripi lopătânde
Intre frunze şi ceruri.

Pe drumul Omului,
Fără anotimpuri, fără
Siguranţe, pândind
La răscruci înnorate
Apusuri cu revers de medalie.

Dincolo de anotimpuri
Înnodăm dialoguri
Între buze flămânde să afle
Gustul nesfârşitului.

Lângă cerbul primăvăratec
Cutremurat de trecerea sevelor,
Sau sub foşnirea îngheţată
A paşilor zăpezii,
Căutăm fără pauză răspunsuri
În trupul de peste drum.

Dincolo de anotimpuri
Pe calea Omului
Călcăm amândoi, tu şi eu,
Către enigma ştiută.

UNIVERS

Gura ta spune numele lucrurilor.
Contururi aspre şi adevărate
Se încheagă din cuvintele tale.
Agale, ca o cămilă duhovnicească,
Trece Lumea
Din nefiinţă
In fiinţa buzelor care mă caută
Fără pauze căutate.
Nu e pământească
Nici pământie
Lumea pe care o faci să învie
Cu un zâmbet zgomotos şi pueril.
Şi nici viaţa nu mai e trăită
Sau afurisită
Când din sunete faci să crească

Lumina numelor cu silabe de întâietate.
Cuvântul tău nu e adunare
Ci singurătate
Așa cum a fost în începutul de peste ape.
Sunt atent la zgomotul vieții,
Asta e datoria mea omenească,
Insă dacă ai lăsa să crească
Tăcerea ta între mine și tine,
Intre Lume și mine,
M'aș opri din mers
Aiurit de zgomotul fără punctuație
Al marelui vers
De dincolo de poeme
și de univers.

ULTIMA

Un cer mai dublu decât rana
Albastrul ochiu mi l-a închis.
Nu trece-un zbor să nu-i simt vana
Intrecere de paradis.

In fundul bălții un miop
Ascunde ultima lumină.
De-a-lungul unui turn de plop
Coboară steagul luna plină.

Când insularul crocodil
Amână ora'mpreunării

Aud cum sfârâie-un sigil
Pe gura putredă a mării.

Pe o spinare de măgar
Un semn de cruce, solitar.
Un cap de mort pe-un flutur viu
Zburând pe zarea din sicriu.
Și râsul scuturat amar
Pe vrerea de-a mai vrea să fiu!

NIMENI

Aerul pare pustiu,
Nimeni e un cuvânt
Care'nseamnă:
Nimeni nu-i singur.

Rădăcini albastre
Ne leagă de cer,
Pletele fiecăruia
Mătură pământ.

Cum a murit Petru
Trăim. Dumnezeu
Nu e'n vânt.

Răstigniți pe-un cuvânt
Care'nseamnă:
Nimeni nu-i singur.

SEMNUL TRECERII

Vei fi semnul trecerii
în eternitate.
Te voiu avea ca pe un nume
nou: Suflet
pe care mă căsnesc să te termin
înainte de moarte.
Ne naştem egali
cu noi şi cu lucrurile.
Sufletul nu-i decât
dificila ajungere.
Celor mai mulţi li se stinge
flacăra înainte de moarte,
celor care nu luptă cu disperarea,
miriadelor asemănătoare
cu lăcustele,
îndestulaţilor, fericiţilor,
celor care se împlinesc
în contururi vizibile,
meşterilor de mulţumire.
Nu s'a născut nimeni
cu drept la suflet.
Fiecare purtăm cer și pământ
în degetul destinului,
inele egale,
inegale ajungeri.
Tu care treci, frumoasă,
negând timpul,

promiţând o eternitate
rotundă mâinilor depe sâni,
o eternitate dublă
buzelor depe buze,
o Eternitate majoră
luminii care te spintecă,
tu care totuşi nu mă poţi face să uit —,
ce secret porţi dincolo
de limitele ameţitoare
care nu gonesc moartea?
Poate ai ucis între pulpe,
între buze, între degete,
vaga dorinţă de a rămâne.
A fost de ajuns să te pierzi...
Poate, dimpotrivă,
nu vei muri niciodată,
păstrată fecioară
sub violenţa păcatului,
o, tu, neştiută constructoare de suflet.
Poate, iubindu-te, m'am pierdut.
Poate, iubindu-te,
ţi-am furat zborul.

VIRGIL IERUNCA

DECEMVRIE

Va fi dimineaţă amurg noapte sau noapte
Atunci când noaptea se va vesti neagră
Va fi dimineaţă amurg noapte sau noapte
Atunci când orbii vor desluşi zădărnicia luminii
Orbii — pe orbii aceştia-i cunosc — decând şi de unde?
Dinaintea luminii din început începuturi
Orbii aceştia sunt ciudaţi pentrucă văd şi nu văd
O dimineaţă o noapte de noapte sau un amurg

Dimineaţa va fi mai de vreme decât toate dimineţile
care s'au ivit
Decând noaptea se desparte de zi-totdeauna în fiecare
dimineaţă
Va fi o dimineaţă devreme născută de nuştiuunde
Dintr'o noapte uitată dintr'o zi ne'ncepută dintr'un
amurg sfârşit
O dimineaţa aceasta creşte mereu în ochii tăi prin care
încep să văd lumea
Creşte în mâinile tale cu care mă rog în rugăciunea
aceasta pe care o trăim laolaltă
M'am născut în Decemvrie am răspuns în Decemvrie
Intr'o dimineaţă într'o noapte de noapte sau într'un
amurg

Dimineţii dintâi i-am spus — bună! — şi-am lăsat-o în
ochii răspunsului tău
Pentruca bună să fie vestirea sfârşitului pe care-l porţi
ca pe un blestem şi ca pe un miracol
Totdeauna în ochii tăi dimineaţa e blestem şi miracol
Şi ochii tăi sunt mai blestemaţi decât povestea ce suie
la cer
Dar în dimineaţa aceea pe care o aştept acum ca pe
o a doua venire
— Veni-va simplu ca un dezastru veni-va repede ca o
apă?
— Veni-va frumos ca o întâlnire veni-va trist ca o
dragoste?
In dimineaţa aceia îţi zic toată lumea va citi în ochii tăi
Taina minunii cea nouă — o poveste cu început şi
sfârşit

Dar amurgul?
Dar culorile necuprinse nepomenite necrezute ale amur-
gului ?
Dar zarea amurgului dar panica lui minunată ?
N'am cunoscut niciodată un amurg pentrucă m'am
născut am răspuns în Decemvrie
Şi-n Decemvrie amurgul e undeva în lucruri în zăpezi
nevăzute în duhurile de frig
Câteodată doar tu îl ascundeai, în felul ciudat de a-mi
întinde mâna
Insă din mâinile tale amurgul pierea ca o arătare
— Există o arătare a mâinilor o dăruire a mâinilor o
furtună a lor
Şi cândva îmi spuneai că amurgul apare totuşi în fire
E'n firea lucrurilor ca trecerea lui să oprească petrecerea
noastră

Ca în risipa lui să strângem belşugul amar al petrecerii
lumii
Il cunosc l-am văzut nu ştiu unde în oglinzile amânate
ale paşilor tăi
Sau poate în mâinile noastre neîntâlnite în ruga pentru
alungarea amurgului
O şi de câte ori singurătatea mâinilor e păcatul originar
al amurgului
Aceasta e o bună vestire a morţii — se poate
Eu însă nu-l aştept nu-l cunosc n'am vreme nu vreau
să-l cunosc
Nevrerea mea dă morţii ce e al morţii şi întristării ce i
se cuvine
Dar adevărul nu poate să fie decât precis ca un pahar
de apă ca o dragoste pustiitor de vie
Ca pustiitoarea dragoste de Decemvrie
Adevărată cu adevărat

Va fi dimineaţă amurg sau noapte ?
Lăsaţi-mi nopţile lăsaţi-mi nopţile
Cine îndrăzneşte să ucidă o noapte de Decemvrie
Cu o dimineaţă sau poate cu un amurg?
Nopţile îmi aparţin când sunt ele nu mai sfârşesc
Niciodată nopţile — ele — nu sfârşesc dimineaţa
Nesfârşirea lor porneşte din noi din nesfârşirea de tine
Din ochii tăi pe care îi văd întrebaţi în zodia albastră a
lacrămilor
Lacrămile sunt albastre ca nopţile dar nopţile nu sunt
albastre
Cine a dat nopţilor secretul lor potrivit ?
Cine a pomenit luna fără'nfiorare ?
Cine a întârziat să nu audă din lună ecoul călătoriei
dela capătul nopţii ?

Cine nu s'a pregătit pentru întâmpinarea teribilă a somnului ?
Cine n'a avut timp să citească în stele în palme în umbre ?
Cine a mers alături de tine cu paşii uitaţi de călători grăbiţi ?
Cine a pus în părul tău întunerec de miez de noapte ?

Lăsaţi-mi doar nopţile în ele nu aud şi nu văd
Vestea nefericirii pe care o aştept dimineaţa sau poate'n amurg
Vestea e a voastră a celor necredincioşi şi ferice rătăcitorilor a-tot-ştiutorilor
Eu nu ştiu nimic nu vreau nimic nu aştept nimic
Nimic şi nimeni care să-mi arate că totul poate sfârşi
Nimic şi nimeni care să-mi spună că o veste nu e decât o schimbare la faţă a morţii
Nimeni şi nimeni care să-mi arate că o veste poate veni
Nimic şi nimeni nu mă poate vesti nu mă poate numi.

EXIL

Opriţi-vă şi cunoaşteţi
E ceasul întoarcerii - limită.
Legea a fost învinsă cuvântul ucis
Cineva a vorbit în noapte despre nesocotinţa în lucruri
Şi miezul nopţii s'a rupt în şapte — şapte zodii de întuneric
Copiii şi morţii îşi povestesc rar
Cum că a fost odată n'a fost niciodată.

Opriţi-vă şi cunoaşteţi.
E ceasul întoarcerii - limită
Cânturile — toate patru — au apus
Duhuri deszise iele pocite
Incearcă o altă grăire
Dar mute sunt apele
Mute sunt lacteele căi
Mute sunt figurile soarelui
Mute sunt semnele din copaci
Peste cetate şi printre inşi
Tăcerea circulă ca un alt sânge.

Opriţi-vă şi cunoaşteţi
E ceasul întoarcerii - limită
Nu zăriţi marea trecere prin cenuşă ?
Nu desluşiţi taina nefericitei parabole ?
Nu deschideţi celor ce bat în uşa d'intâi ?
Nu vă isbăviţi de nepărtinirea timpului ?
Nu vă apropiaţi de inima mirată a morţilor ?
Nu învestiţi inima voastră cu tăria de aur a muririi frumoase ?
Nu vă rugaţi pentru judecata mai înainte decât cea de pe urmă ?
N'auziţi cântecul lebedei roşii ?
Nu citiţi în stele de jale ?

Opriţi-vă şi cunoaşteţi
E ceasul întoarcerii - limită.
Suna-va curând cornul ciudat

Pe ciudatul tărâm al călătoriilor noastre
Glasul lui va străbate năpraznic şi just
Peste întinderi şi peste ape

Din ecou în ecou şi din zare în zări
Sunetul lui va fi flacără
Muzica lui lege
Cine va avea urechi de auzit
Il va auzi cu fiinţa întreagă
Cine îl va primi
Il va primi în durata cumplită a sufletului.

Opriţi-vă şi cunoaşteţi
E ceasul întoarcerii - limită.
Ceasul acesta bate adânc
Ceasul acesta bate în spaţii.
Ascultaţi-i chemarea minune
Minunile sunt simple
Apele risipitoarele se vor întoarce'n isvoare
Cerul îşi va regăsi menirea-i înaltă
Vânturile — toate patru — vor pleca iarăşi în lume
Va exista apoi o rânduială o simfonie a pământului
Morţii vor uita — uşor — de nesfârşire
Şi marea pregătire va începe numaidecât
Pentru ziua a opta.
Pregătiţi-vă pentru ziua a opta
Pentru sărbătoare pentru pământ pentru morţi
Pentru re-Facerea una
Ziua a opta e ziua ceasului — unul.
Ceasul acesta bate adânc
Ceasul acesta bate în spaţii.

PROLOGUL COPACILOR

Cartea despre copaci o voiu scrie cu câteva ore 'naintea furtunii.
Prologul copacilor începe însă acum, în amiază, la cumpăna orelor pline.
Există un soroc în rădăcinile copacilor şi cine întârzie peste unsprezece
Pierde ospăţul avar al frunzelor care — se spune — şoptesc taina privirilor noastre pe fereastră.
La amiază — mereu la amiază — eu privesc pe fereastră.
Dela o fereastră străină, dintr'o casă străină, într'un ceas străin
Copacii mă'ntâmpină, întâi cu rădăcinile, apoi cu frunzele, apoi cu florile.
Copacii aceştia au crescut de nuştiunde — cred în prinosul semnelor, în bunevestiri
Copacii aceştia se'naltă simplu la cer — mărturisesc simplu întru înălţarea lor.
Copacii aceştia există.

Dela o fereastră străină, dintr'o casă străină, într'un ceas străin
Arunc între mine şi copacii mei o punte de zare
Timpul pune niciodată pe lucruri
Timpul săvârşeşte lumina — atât
Timpul ia morţii deslegarea de a-i spune pe nume.
Incolo restul e literatură

Cu ceruri descântate de lună
Cu cimitire ca roiuri de albine
Cu focuri aprinse de zodii
Cu apă ne'ncepută, secundă
Şi alte parabole risipitoare.

Dela o fereastră străină, dintr'o casă străină, într'un ceas străin
Descopăr singurătatea unică — întâlnirea
Copacii sunt martorii întâlnirii şi mărturia lor e de aur
Veşnicia verde a frunzelor e o cucerire de eri
De la săvârşirea minunilor simple lângă copaci.

Dela o fereastră străină, dintr'o casă străină, într'un ceas străin
Aud cum urcă'n copaci ca o sevă majoră, din rădăcină, din rădăcini — muzica.
Gurre Lieder Gurre Lieder Gurre Lieder.
Ingăduiţi-mi trecerea peste tăceri.
Nu mă turburaţi — Am pogorît în mine împăcarea minune.
Ştiu acum unde încep flacările şi unde sfârşeşte murirea.

Dela o fereastră străină, dintr'o casă străină, într'un ceas străin
Prin copacii aceştia bat vânturile turbate ale dorului.
Sunt iarăşi acolo lângă morţi şi lângă părinţi
Vecin cu pământul, chemat în pământ.

Cine-a vorbit ?

ŞTIINŢĂ

Nesfârşire de aur, dimineaţă crescută pe malurile Rinului
In ore anotimpurile albe, tainele toate în clipă
Şi peste ape Diotima, risipitoarea de cărbuni.
Steaua s'a ascuns încăodată şi numai pentru mine.
O caut mereu dupăce am găsit-o aruncată în lumi.
Magii, magii, părinţii mei de noapte
Magii, magii, fraţii mei de cruce sunt aici.
Bat îndelung la porţile de piatră — miezul pietrelor:
— Somnul magilor, miere de haos răpus.
Ii chem, îi chem fiecare, pe numele lui de-Atunci:
— Somnul magilor, cenuşă de stele ude.
De-i privesc peste aburi şi pietre, peste legea legii
Fraţii mei magii, părinţii mei magii, se urcă la cer.
De şaptezeci şi ori câte şapte pentru a fi
De şaptezeci şi ori câte şapte pentru a avea.
...Şi cu fiecare urcuş oasele magilor rămân în matca de sânge a Rinului.
Acum ştiu.

CÂNTEC RĂTĂCITORULUI

Rătăcitorule, să fugim din nou în Egipt
Suntem la ceasul isprăvit, grăbeşte-te
Lasă pământului nedesluşirea păcatului
Uită-te în ochii supremi ai soarelui pentru ultima oară
Fă din pietre semne, din suflete, moarte

Şi să pornim, rătăcitorule, înainte de bătăile vântului.
Va trebui să ajungem de unde pornim — există cale mai lungă?
Va trebui să începem începutul — există cale mai grea?
Pierde-ţi huzurul şi sporul, tihna şi lacrima — pierzania îţi va fi mană acum
Din paharul pierzaniei vei sorbi până la îmbătarea-de-apoi
Călătoria ta, rătăcitorule, va fi un blestem, o rugăciune mereu
O sămânţă aruncată într'un pustiu ce va rodi numai la urmă
Târziu, când ultimul om va porni să ajungă de unde-a plecat,
Când lumea întreagă va rătăci, ca şi tine, pentru zidirea cumplită, nouă.
Până atunci deprinde-te cu trecerea, cu cina cea de pustiu,
Scoate-ţi ochii în fiece dimineaţă, când străinii asistă la răsăritul apocrif al soarelui
— Soarele lor nu răsare şi peste cei buni şi peste cei răi —
Aşează-i din nou în orbita lor circumstanţială numai nopţile cu lună plină
Fiindcă numai atunci poţi privi înapoi, la gura de rai înnoptat.
Când pătrunzi în oraşele lor lasă-ţi umbra în stele sau în copaci.
Fii singur, mai singur, străinii nu tolerează decât ecoul rătăcirii
Umbra rătăcitorilor e o primejdie inedită a cetăţii.
Străinii şi-au trimis umbra la mânăstire — sunt liberi.
Cum soseşti în oraşele lor fără umbre, ascultă-mă, o, rătăcitorule,

Vesteşte-le zodia sângelui şi a harului
In aşteptare, în mirare şi în cuvânt.
Aşteaptă întrebarea de foc, pâinea şi vinul din urmă
Aşteaptă învierea viilor ce va să vie mai iute ca roua de fulgere
Miră-te de nevoinţele fraţilor, străinilor, mai vitregi decât şarpele
Miră-te de arderile lor necurate, de cădere şi de noapte
Aminteşte-ţi însă dela prima vamă din spaţii că rătăcirea ta arde
Aminteşte-ţi, rătăcitorule, că tu singur poţi sufla peste cuvânt,
Tu singur dai cuvântului început şi cuvântul tău numeşte, zideşte începutul.

ION PÂRVULESCU

INGERUL N'A STRIGAT

In viitor se prelungeşte zidul thracic
dar fundul de-ar atinge, atuncia dimineaţa
ce'n creştet o poartă, ca sângerată rană
singură cum este n'ar mai rămâne
ci nopţi vii i-ar răspunde
ci nesfârşiri vii i-ar răspunde
«din neînchiderea timpului», înaltă Coloană
piatră peste piatră desleagă
înnoptarea şi zorile de sânge
trecând peste cercul de săbii nevăzute
sub «porţile Barbare»
sub cerurile de Construcţii
şi'înceată geometrie a trupului Tău facă-se iarăş firma-
mente de jar
astfel la mijloc tot mereu se stinge bucuria
de jur în jur un cocoş alb un cocoş negru se sbat spre
viaţă
zodiacul nostru pe Soarele urmându-l
şi inimile noastre de soare arzând
şi ochii noştri în soare arzând.

«VÂNĂTORULU EUTHANASIU»

piatră de horă ţintii în Aleph, cerească aripă; tu getic
parcurs peste brazi
ce mistică prădare de sânge te-o mai aprinde de azi?
sacrificiul doctrinei, cumpănă de vânt nici Fecioară; în
aspre scântei
împlini sărutul rece al odorului, sub moarte, la urmaşii
săi:
uitându-mă'ndărăt văzui văzui văzui
gârla de sânge a zăvoaielor în sfârşit de toamnă
şi alte chipuri copilăreşti împietrite în timp
ca vechi zodii câmpeneşti când întreci somnul de goli-
ciune:
în faţă-mi e acelaş zid de râuri şi de stânci
albă ca dimineţile sufletelor senine ce stau
sleite în treptele Cuvântului Ioanic care-aşteaptă
să le mişte, întru răsplătirea unui gălbior nume de fată —
a razelor morţii eterne rece văpaie, Căzând
din ochii de Aleph mai sus mai jos mai la dreapta în
orbire
pe gura de apă şi privighetori şi zăpadă în Paradis
iată noua generaţie, viermuind mândră ale lumii oglinzi.

SPĂLĂTORUL DE FERESTRE

— vieaţă
— spre ceece în fund trăieşte în mine viaţă
— valoarea extremă a ştiintei moderne

— şi scut de bazalt peste buzele sângerate ale vieţii
— în fund alb animal
— respirând înverzirea pământului putred
— în fund de mine, înghieţată piatră vie —
— în stânga neant şi nisipul grecesc aïon
— în dreapta pădurile sângelui începător Urghund
— de-asupra alb nestrămutată Pasăre din Prag
— sub mine izvorul morţii cel mai drag
— astfel navigând spre
— agonica desfacere din forma amintită'n clar
— enumerarea morţilor succesive întârzie
— peste ruina nopţii
— ruină a tot ceeace aşteptasem de-aici înainte
— adunarea într'una. Tingirea de vânt. Stânci
— stânci sub pânza apelor albe
— încă vrând
— încă vrând
— ca şi când n'aş şti ce depărtare arde
— candelă sub acest cuvânt în aer
— «drum lung». Niciodată. Azi. Tu.

I O

roata morii se învârteşte,
Domnu adoarme cătând peşte —
urcă roata şi coboară
neamurile se omoară —

denia inimii adâncă
alde Petru însăşi cântă,

căci aşa le fu cuvântu
să se chieme când stă vântu —
şease lespezi preste vis
una sânt sub cer deschis,
şi spărgând oglinda ceţii
s'arată stăpâna vieţii
unde beau nămol mistreţii —
şi-i zise maica Fecioară,
prefăcută căprioară,
ce-i bea somnul singurea
şi-l momea pe Domn să bea
dintr'o gură de Blachernă —

«ajungi domn la Ţarigrad
»şi'n Siculia împărat,
»inima de-ţi daureşti
»cu legendele nemţeşti,
»şi cu zăpezi de pe Agnita
»care stoarse dau amrita,
»şi fruntea de-ţi limpezeşti
»nu cu lăcrimi ci cu sângiuri
»nu din Moarte nici sub mâine
»ci când din puţul cu Pâine
»câinile o să se-arate
»ce vă e Tată şi Frate,
«căci tu vii după Alexandru —
»şi'n trei vieţi se ţine hangu».

Lacrimând de luminare
Domnu Petru curagiu are
să-i grăiască cu durere
«Mamă! nu găsesc muiere —

»fiindcă singur eu nu pot
»ca să trec Letea îndărăpt,
»fiindcă vieţuind în mine
»dânsa-i roza cu albine,

»şi când s'o ofili miezu
»la ce mai e bun botezu?
»sâmburele arde'n foc
»ciasu sfânt e cu noroc —

»căci o s'tă cinci zeci şi trei
»în năvod sunt peştii cei
«care'ntro taftă ocultă
»potrivit-au ora sfântă!

»Chiar aşa va fi să fie!»
zise roşcata Mărie,
într'o românească mândră
ca şi îngerii s'audă —

şi pe-Arhanghel să-l întrebe
de nu-i coaptă «astă vreme»,
ca să dea semnal din cer
Sângelui Răzbunător:

fetru peste fetru arde,
un treişpe din ceruri cade —
slobozit e peste plai
câinele lui Adonaï —

Adonaï: Adonaï! Adonaï!

NARD

crucificat în uitare cânt lunecarea numelui rupt în două,
aşa cum nourii pe cerul stăpânei, şi lupii sfinţiţi
de zăpeziele arămilor verii ce căzând ca munţi de smarald în mare ard
aşa cum cerşi-va, de sub timp, dimineaţa de astăzi
aceleaşi nopţi, cei care-au zărit-o'n poartă cu fruntea găurită
de-albastrul diamant: zăpadă! zăpadă! Paradis, Paradis vai
— săbii de fier prin flăcări trec; negre şi ude
mărgini de câmp, păduri fazane când
un brâu secret va creşte tot mereu tăcerii
dihorii-peşti sub soare, sau alte lungi sclipiri
de pietre înaintând a fi cristale:
râşii mai sus de coroană, cu ochi arzând
lupii înceţi ca greaţa catifelii peste-un cadavru
desfăcut de viermi dar totuşi încă pur —
neprihănită clipă, moarte niciodată tânără
ajunsă iară gingie la gingie şi unită'n
fulger, Tată! inconjurata ta, ce te 'nconjură
de foc în Zaharia, de ziduri în Isaia
dincolo de prăpastie-i doar umbră de cuvânt lucitoare
şi noi, genune suntem; dar puntea-i dărâmată la Ierusalim
şi-altunde rezidită, din pâine şi din vin —
ci din cenuşe creşte sunet — aur

nuntirea nevăzută a mărturiei noastre'n ochii voştri Clari,
când nimicită aici, desleagă noaptea Păcii —
şi-uneşte înalt de diamant cu solzii întunecaţi ai mării
mai sus de orice «shâhid ânî» —
nu punte-i aşadar ruga-mi, ce trebuia să nu mai fie,
ca să se arză'n gol roza lui Ilie —
ci albă *din mai sus încă*, râul din Alba-Longa
ţipătul augural al dulcei porumbe sugrumate
peste ceruri, mireasă a nădejdiei şi desnădejdiei, egal
Tu, scut neprihănit al veghei,
carne tristă,
zodie preamărită de orgile albastre ale crimei —
stinge-te. Eu, adormit, trec
peste trandafirii îngropaţi ai grădinei şi sânger
ca fiara de sânge, cu râşii, cu lupii, dar fierul
în veştede răni, nu se rupe.
...amarnic plânset şi târziu
din occident urmând la hexametrul magdalenic.
făgăduiala vremii arde'n apa ne începută
şi raze ceru de dincolo de
Dumnezeu
crucificarea noastră făr' de cruce —
viu sunt, prin noi vei bea la ceasul din Sichar făgăduit,
la fel de singură mi-e moarta, cât îţi iubesc eu
mortul tău, ei singuri amândoi ce-au împărţit
«racla din vârf de stâncă»
cu Clarul ochilor împărăteşti, smarald făcut ca diamant
ce-i vom mărturisi'n iubirea noastră cruntă:
ci noi aici, tu moartă şi eu viu
tu înviată, eu nemuritor, uitaţi la pânda sfintei dimineţi,
uitându-l, şi uitând-o

ne-am schimbat —
fiat
voluntas
Tua, fiat voluntas tua, fiat voluntas tua
sub ceru aprins de-un soare făr' de ceruri.

ARS MAGNA DIDACTICA

Leul care cu capul în jos se sbate neheraldic
sgâriind pe cer numele tău de moarte,
şi câinele urcând cu blana aprinsă
scările umbrei unde Proserpina nu va fi admisă,
alte animale, fructe, coji, sticliri şi-argintăraie
sunt tot atâţia colţi tăioşi pe uşa la odaie —

din somnul, cel mai blând cu mâini tăiate, creşte, veghia
val după val ca solzii mâinile se-adună,
şi frunze cad pre mine când patul alb roieşte
de-un nume care-uitarea îndată-l şi albeşte:

Învăţătorul nostru e mort şi-a Lui putere
o ţin cu dinţii strânşi episcopi, metropoliţi şi Papa —
dar strada cu fereştile calme ascunde ea
misterul, şi boala mea cea neagră să fie-un fel de pâine?

ca sborul în V al cocorilor, toamna să-i fie venirea,
sau poate din senin, ca'n iulie trăznind la cornul caprei?
trupu-i dogmatic s'a suit purtat de îngeri,
tu încă sângeri, iarbă care verde-mi eşti a vămilor cetire
de aramă.

(dar ce importanţă să mai aibe dialectica în Mărie,
când mi se umplu gura de cuvântul din urmă,
şi ce importanţă să mai aibe «dac'oi fi eu sau altul»,
când hoarda de smarald uneşte imperiul cu Preanaltul?)

tot ce spusei e stinsă învăţare; de-arginturi vii
şi sulful zăpezilor se'nchină: ea, cititoare
agale într'o grădină minunată trece peste vanga
pământului şi-a ierbii. Pasul acesta, hotărît-a clipa.

ale vremii valuri în fuior se strâng şi se desfac, cu nea-
gra ei beteală;
ce somn din nou acum desleagă viersul vostru viu,
de-încet pe-o piatră caldă capul tău se-aprinde'n ado-
rare?

YVONNE ROSSIGNON

TĂCERI NOI

Doamne, ce rară
s'a făcut pădurea de umbre
în jurul meu!
Tăceri noi s'au deschis
dincolo de tăcere
ca un ţărm neatins
de pas omenesc
şi nebătut de unda
sgomotoasă a neliniştii.
Singurătăţi mari
şi-au revărsat orizontul de foc
unde odată înfloreau grădini
jefuite de vântul nebun
al anilor tineri.
Nici un chip.
Nici un glas.
Numai durerea Ta
de jur împrejur
ca o noapte fără stele şi fără lumini,
şi fulgerul voii Tale
care-mi înseamnă drumul,
dincolo de drumurile bătute
unde sângele meu
a picurat zădarnic
ca frunzele fără destin
pe cărările şterse ale vântului...

SEARĂ

Rauri verzi de copaci
curg liniştit pe prunduri dulci de lumină.
Seara s'a deschis
ca o dalie roşie în mâna lui Dumnezeu.
Spada de umbră a plopilor
tae tăceri de mătase.
Iarba ascultă,
frunzele ascultă,
sufletele ascultă:
cuvântul lui Dumnezeu pătrunde'n adâncul făpturilor,
luminează iarba,
frunzele, ochii, toată suflarea;
mângâe ca o mână uşoară
mirişti dăruite, fructe prea grele
pentru umerii de aur ai crengilor oferite;
desleagă pe praguri de somn
apele calme ale rugăciunii, iertarea.

TOAMNA

Bate vântul sfârşitului de anotimp
clopotul de aur al codrilor uitaţi
în împărăţiile nefireşti ale marii tăceri.
Doamne, trupul Tău dăruit

se săvârşeste pe lanuri şi'n vii.
Voia Ta adie prin ierburi subţiri
culegând suflete neştiute, cântece ascunse.
Tainică lumina ochilor Tăi cuprinde
nemărginirile fără timp
în care picură lin plânsul cocorilor
şi frunzele rupte din cartea închisă a vieţii.

IATĂ, ÎN MÂINILE MELE...

Iată, în mâinile mele
s'a închis cartea cu basme a lumii.
O boare de vânt
a întors ultima pagină,
pe nesimţite, aşa
cum ar fură de pe-o creangă
ultima frunză.

AŞTEPTARE

Soare, pe prag de rouă
nu mă chemà,
spre întoarceri care nu mai au drum
nu mai au urme.
Nu-mi desvălui frumuseţea

isvoarelor: nu mă îmbie,
ştiu că nu satură.
În mine s'a 'mplinit vârsta
bucuriilor lacome şi'ncepe odihna
limpede şi uşoară a zărilor goale
de toamnă culeasă.
Zilele mele se desprind
lin şi fără durere, ca frunzele săvârşite
pe care vântul le duce'n exil
de zări fără ajungeri.
Soare, nu lumină umbra
care mi se ţese de jur împrejur,
zi de zi mai deasă, zi de zi mai tăcută
ca mătasa în care se'nchide
viermele aşteptându-şi aripile.

DOAMNE, VIILE LUMII...

Doamne, viile lumii
sunt toate culese,
grădinile jefuite,
şi câmpurile s'au făcut
tăcere pustie.
Cine a semănat cântăreşte
rodul în palmă şi-şi spune
că truda fu prea grea şi prea mare
pentr'un biet pumn de sămânţă.
Doamne, eu sunt o unghie
de ţărână în care

a căzut bobul bogat
al milei Tale.
Satură-se din dar
săracii durerei,
robii trudei făcute
pleavă şi pae.
Doamne, viile lumii
sunt toate culese.
Oamenii se îmbată
cu mustul râvnei deşarte.
Focurile de toamnă
şerpuesc ca balaurii
pe mirişti pustii.
Şi'n tăcerea deschisă
ca un iad se aude
doar scrâşnirea neghinei
prinsă de flăcări.

RUGĂCIUNE

Rouă de ghiaţă pe frunze uscate,
pe ierburi scrumite, ca un plâns obosit
de ochi bătrâni pe zile pierdute
pe bucurii irosite.
Dulce lumină uitată pe mirişti,
pe mere, pe clăi, ca o mână uşoară.
S'a 'mplinit vremea. Reintră în sine
tot ce s'a sbătut să se'ntreacă.
Doamne, ne întoarcem la tine,

suflete şi frunze, istoviţi, fără daruri.
Am hrănit năluci şi omizi.
Umiliţi şi săraci, la picioare
doar tristeţea ţi-o punem,
bucurii de cenuşă, putrede roade.
Nu ne judecà, Tată, ci iartă.
Fă să atârne greu în balanţă
înţelegerea prea târzie, părerea de rău
pentru tot ce-am pierdut, pentru tot ce-am lăsat
să se spulbere'n vânt ca ţărâna, ca fumul,
pentru ce ţi-am furat, pentru ce nu ţi-am dat.

MOARTE, EŞTI TU?

Cine chiamă, cine bate la uşa
cetluită a inimii?
Vântul trudit de orgiile verii?
(Aseară zăceà pe-o stradă pustie,
un cerşetor în sdrenţe decolorate de frunze.)
Nu-i vântul: fir de iarbă nu mişcă.
Nu-i vântul...
Cine eşti, călător fără nume?
Singurătatea poate? Nu, îi cunosc
pasul uşor de pisică, mâinile dulci
pe uşorul inimii, suntem prieteni.
Poate vre-un dor rătăcit
pe cărările şterse ale zilelor
pierdute? O făptură visată

şi'ndelung aşteptată, îndelung?...
De-ar fi, ar sări de la sine
zăvorul de fier al tristeţei.
Moarte, eşti tu?...

CERBUL

Avea în ochi reflexul brun şi ud
al acelor de brad şi pas uşor
de furişat prin ierburi lin isvor
şi trup de aur prin hăţişul crud.

Şi anii şi-i purtà regal pe frunte
coroană de'mpărat prin timp străin
de frunze călătoare şi de vin
cu soare îndulcit în văi de munte.

Erà tăria cremenii, puterea
stejarului şi liniştea senină
a crestelor topite în lumină
şi pasul lui însufleţea tăcerea.

Prelung mugeà, adulmecând răcoarea
şi se opreà mirat să se audă
departe, printre chei, prin ceaţa udă
a văilor, pe culmi iscate'n soare.

Ca într'un început de lume, singur
se oglindeà în lame vii de rouă,

tăind talazurile verzi în două,
ca într'un început de lume singur.

Și umbra lui tânjeà rănită
ca o aripă, printre steiuri mute.
Isvoare tropoteau cu pas de ciute,
el le chemà cu mintea rătăcită.

Din nicăieri, prelung, printre arini
prelung svonì un corn de moarte, lin,
de dincolo de culmi şi de senin,
de dincolo de lut şi rădăcini...

Și cerbul ascultà cu ochi pierduţi
în ceţuri moi de-abisuri, ca'ntr'un vis.
Veneà un glas de corn pe drum deschis
în sânge, un corn veneà, cu paşi duruţi...

Incet veneà, topind în aur frunza,
topind în plâns seninul şi lumina
călcând pe flori de sânge, un corn, prin lina
trezire a văilor, veneà, topind în aur frunza.

ANI, ANI...

Ani, ani, jefuite comori!
Ce mâini risipiră, ce mâini
visul furat aurorei,
bucuria de soare şi dragostea

şi încrederea'n vorbe, doar vorbe,
bani nebuni care cumpără amar?
Singurătate.
Tăcere.
Rare
din creanga nudă a zilelor
se desprind amintiri:
frunze
doar frunze moarte, incerte.
Şi cad
cad subt paşii inimii obosite
de cărări totdeauna pierdute
totdeauna greşite
în nicăieri...

DOAMNE, DEPĂRTĂRILE...

Doamne, depărtările!...
necunoscutele, înşelătoarele depărtări,
care ispitesc sufletul
ca pe frunze, ca pe cocori...
Eu ştiu că dincolo de acest prag
de coline pustii, de zile scrumite,
alte depărtări se deschid,
alte pustietăţi, alte cetăţi
peste care apasă
umbra neliniştită a corbilor
şi tăcerea. Tăcerea...
Eu ştiu că nicăeri nu «ajunge»

sufletul obosit de dureri
ca o frunză de soare.
Primăvara e a anilor stinşi
şi poate a lăstunilor,
care trec prin timp ca săgeţile
fără să-şi scrie urma
fără să însângere cerul.
Şi, totuşi, Doamne,
te-aşi rugà să îngădui
gândului, măcar, să vâslească
cu cocorii, prin cerul deschis
ca un drum peste apele mari,
până în ţările soarelui nou.
Te-aşi rugà să ajuţi sufletului
să-şi facă încă odată un cuib,
undeva, subt blânda privire
a cerului pe care-l cunosc
numai păsările şi vântul,
care n'au cătuşi şi'nchisori.
Indură-Te, Doamne! In cer:
un cuib în frunzişul albastru
al liniştii Tale, în palma Ta.
Dincolo de hotarele mincinoase
ale clipei cu chip
de frunză sfâşiată de vânt.

HORIA STAMATU

DE VORBĂ CU PAUL

CÂND în surghiun, în Miază-Noapte,
Mi-ajunse știrea morții tale,
Valurile, Paule, erau pătate
Cu aur sângerând de jale.

Pe cerul jos din Warnemünde
Se'ncrucișau aripi de fier
Și n'aveam unde mă ascunde,
Nici mângâere cui să cer.

Copacii strâmbi și cenușii
Mă aruncau în alt tărâm,
Pe care-acum, între stihii,
Iți căutai stingher de drum.

O noapte'ntreagă fără somn
La țărmul mării de supt lună
Zadarnic așteptai alt svon
Cu mărăcinii de pe dună.

Uriaș, capacul de ciment
Cădea și peste noi acum;

Era întregul firmament
Noroi de lacrimi şi de scrum.

In dimineaţa când pe ape
Se'ntinse un polei de foc
Simţeam că eşti şi mai departe
Şi vine timp de nenoroc.

Tu ai plecat în străinie,
Eu am rămas între străini;
De-atunci doar visul te învie
In fără loc ne întâlnim.

Dar stai aşa de grav şi mut
Cu faţa fără pic de sânge,
Parcă ţi-aşi fi necunoscut
Sau greu aminte ţi-ai aduce.

S'a năruit tot ce văzusem
Cu ochii'ntâiei noastre vieţi,
Când bucuroşi am râs şi plânsem
De-atât amar de frumuseţi.

Sperând o spiţă mai aleasă
Cuvântu-am vrut să-l înoim,
Să-i facem ţara casa-casă,
Chivotul iarăşi să-l cinstim.

Din tot n'a mai rămas nimic,
Doar amintirea care arde;
Cu ea la voi mă mai ridic
Din sloiuri de singurătate.

De Ligia ca prin ceaţă ştiu,
In vis la fel e de tăcută,
Parcă nimic n'ar mai fi viu
Pe un pământ care ne uită.

Iar Graţiela niciun semn
Din partea mea n'a mai avut;
In seara'ceea un blestem
Pe soarta noastră a căzut.

Ţi-aduci aminte vinul greu
Pe care l-am băut tăcând
Eram bătuţi de Dumnezeu,
Goliţi de sânge şi de gând.

Era un vin din via ei
Din anu'n care se născuse;
La nunta mea voiai să-l bei
Dar iată moartea ne băuse.

De-atâţia ani mereu vă port
Din Miază-Noapte'n Miază-Zi.
Care din noi e viu sau mort
Incep de-acum a nu mai şti.

Ce-o fi cu tine în pământ,
Ce-a mai rămas din mândrul chip?
Desprins de orice legământ
In noaptea oarbă te-ai topit.

Nici lună şi nici stele n'ai
Un vraf de goale oseminte

Pe care creşte mucegai
In locul fostelor veşminte.

Ca o fântână îmi închipui
De roşu foc, incendiind,
Şuvoiul sângelui. Pământul
Şi-acuma-i ars şi suferind.

Vai, Paule, ce zori funebre
Anunţă'ndepărtate surle?
Ce demoni din adâncuri negre
S'au ridicat să facă turme?

Dece urîtul soarbe lumea
Ce nu mai crede'n altă lume?
In care smârc s'a stins minunea
Cu purtătorii de minune?

Dar tot surghiunul are capăt,
Şi morţii noştri ne aşteaptă
In pragul porţii fără lacăt,
De-aici în partea ceealaltă.

Nu ştiu cum vine clipa morţii
Dar poate este chiar sărutul
Pe care-l jinduim cu toţii
Când nu mai îndurăm urîtul.

EPIFANIE

HV. R. AE.

Intinsele ape nu pot să-l stingă,
nici râurile nu'l pot smulge.

Cântarea Cântărilor, 7, VII.

Anotimpul luminii fragede
mângâe cu mâini străvezii morţii
de aer ai tulpinelor abia înfiripate.
Corpul se smulge din sine,
sborul învierii desvălue
privelişti ameţitoare.
A răsărit din genele de întuneric
mai mult decât crinul
luminii de mătase, în clopotul lacului
caldă se face din nou răsuflarea.

E, poate, Orientul, cu leneşa cuprindere
într'o prea clară, aeve'nchipuire.
Atâtea ecouri s'au întâlnit
din muzici suspendate, ce încă plutesc
pe firele văzduhului, ogivele fagilor
le ascund în praf de argint.
La început de vremi un murmur
şi freamătul deasupra, din ape
se împleteau în chipuri

unul dintr'altul desprinse,
tulpine şi ramuri uimite
cu ochi fără maluri.
Mâna în ecouri albe, flaute uşor adiind
peste colinele plecate somnului
scoate din apele albastre luna;
luceferii scăpărau de zi şi noapte.

Ce somn adâncise marmura
cu vinele de ghiaţă?
Cu toată sarea mărilor
străbate zările sângelui
fătul din geoda nopţii d'intâi.
Nimic în afară nu creşte
din valul propriei tălăzuiri,
dar e nimicul în carne şi oase
tot ceea ce descântă, podoabelor:
marmura, ghiaţa, purpura, aurul...
şi îndelung urzeşte lumina mângâioasă
a ochilor sorbiţi de focul ce aşteaptă.

Deplină, în amiaza sânului de mare,
UNA, statornicia stelelor ce trec sau cad,
nelinişteşte măghirani şi dălii umbreşte.
Din raze
şi struguri de rouă surâsul minte neliniştea.
Coboară înger al graţiei domol ascunse
şi cântă desfătării!
Umilă, dulce iarbă, aşterne-te lin!
Ploconitoare sălcii, plecaţi-vă, plecaţi-vă!
Din umbra dăruită de braţul ridicat
la focul de aramă din creştet,
desprinde un alai de pajuri.

Şerpi, jivine hâde,
intraţi în pământ!
Iată cerbii adulmecă aerul,
şoimii despică văzduhul,
spinii şi mărăcinii, plâng
şi se fac mătase.

Balaurul cu solzi de lună
trăgea la celălalt tărîm,
la rădăcina somnului, în crângul
de veşnică veghe, la naşterea naşterii,
în leagănul cunoştinţei fără părtinire.
Pajişte verde, aer neînceput,
cum adie vântul, şi desmiardă, şi cântă!
Toţi cei iubiţi veghiază în preajmă,
în murmur descântă şi urzeşte
cu mâinile, albele, UNA.

Soare negru al nopţii de zăpadă caldă,
nici răsărit şi nici în amurgire,
de dincolo de zi şi noapte!
La razele oarbe duc căi de lumină
şi altele încep; din haos te-a moştenit
şi te ascunde calea robilor
plecată'n arcuirea prafului de lumi,
arc triumfal, nesprijinit
decât în neştiinţă,
fie
toată înşelăciunea întinsurilor calme,
plocate aşternute ploconului cocon,
coroana de spini a seminţiei,
atât de subţiată, atât de biciuită,
între aici şi dincolo, toată un ochiu

înlăcrimat şi singur, adevăratul soare,
incandescentul, din mântuită limpezime.
Soare al nopţii de promoroacă vie
Rămâi surghiunul dorului său.

Pe râul de pierzanie
al undelor şi clipelor
ce nu se mai întorc,
am lunecat la ţărmul lumii
unde spinările de apă întunecă cerul.
Singur pe muchea râpei
caut în sbaterea
pustiului întins ce se despoae
în sborul columbelor albe,
tot ce-am pierdut
de veacuri pierzând.

Ascultă năucă nelinişte,
a sângelui d'intâi
prins în capcana pământurilor,
ape cu tot întunericul vostru
şi tot înşelătorul luciu,
ascultaţi, aflaţi
ce niciodată
stelele nu v'au destăinuit,
şi tot ce minte luna.
Morţii din urmă au înviat
şi stau să mă judece.
Dar înainte de a mă sfâşia,
rog cele patru vânturi
să se astâmpere
şi în pace să mă destăinui.

Era către amurgul lumii.
Nici plai, nici grui şi nici
pleşuve şesuri, locul înalt
aşa se făcea când m'am smuls
din somnul de smoală, din moartea
lung dormită,
pe braţe de zăpadă m'am ridicat
şi nu era frig, se auzea doar murmurul
cântărilor din roiul de stele.
Cu răcnet de leu
titanul încolăcit în nouri striga:
şterge-te din cale-i, şarpe!
Dar în colanul
de zăpadă m'am înfăşurat, în miresmele
florilor m'am îngropat şi nici stupii de must
ai viilor, nici mierea, nici vinul tămâiat
din insule, nu mai puteau lecui;
pletele lunii nu lunecau mai uşor
ca bruma ochilor ce mi-au sorbit
întreaga noapte îngropată în mine.
Aşa se topesc toţi zeii
îngheţaţi de puţinătate
şi lumea întinde aripi de foc
sus, către oceanul dulcei nimicnicii,
clipele sunt fără de seamăn.
De n'am fi zei nimic n'ar avea nume,
surde pe veci ar fi toate.
Titan încolăcit în nouri,
spaimă închipuită, ecou al jalei
de când nimic nu era, trăznetul tău
e zadarnic. Aerul gingaş mă poartă
pământul se înalţă, în iarba supusă doarme
făra să ştie nimic de sine, cu toată verdeaţa

şi apele şi corpul mântuit de suflet, UNA
Duhuri ale puterilor oarbe,
morţi ai mei fără asemănare, titani!
sorbiţi o clipă din neştirea d'intâi
şi'n sbaterea voastră se vor desvălui
ceruri ce n'au mai fost, oceane nestrăbatute,
zodii neştiute de nimeni.

PLOAE PE PODIŞ

Şi pietrele se ofileau.

Secetă, sete.

Păsările mor în aer.

Secetă, sete.

Grâul pitic
E o perie de foc.

Doar vipere
Se mai prăseau.

Supt pietre,
In suflete.

Secetă, sete.

Dar într'o zi
Cerul s'a făcut
Capac de plumb.

Podişul era un ţest
In care toţi
Fierbeau şi se coceau
In sudoarea lor.

Păstorul de capre,
Gânjuri sucite,

Cată năuc
In zarea de plumb.

Atunci
O viperă de foc

Şueră din slavă
Ştrăbătându-i ţeasta.

Peste ghemul carbonizat
Cu ochii albi smulşi din orbite

Incep sa cadă
Lacrimi cât pumnul.

Caprele s'au risipit
Cu bărbile sburlite.

Trăznetele
Desghioacă lumea.

Se biciuau orbeşte.
Masculul cer
Muntele femelă
Se îmbrăţisau
Urlănd şi muşcându-se.

RĂSPUNS LA UN DESCÂNTEC

I

In chihlimbar şi aur cald
Din creştet de aramă,
Trecând din vamă'n vamă
Vorbise Timp Inalt.

Şi cum din arşiţă venea
Scria'n ţărâna arsă,
Pe firul sorţii toarsă:
«Tu bucuria mea!»

II

Din râpa de supt soare,
Din pulberea de sticlă,
Şi valuri suitoare,
Un sânge în albastru
Cu arbori se ridică.

Şi din lumina suptă
Cu ramurile toate,
In noaptea ne'ntreruptă,
Se deschideau tărâmuri
De infinită noapte.

III

Albastrul sloi în semi-cerc
Mărea un ochiu frumoasei sale.
Auzi: din valul spart în cer
Nuntind alaiuri siderale.

Căldură stinsă, verzi tufare,
Căzuse tot ce e pământ,
Pe flăcări pâlpâia răcoare
Şi inima strigase: Sânt!

IV

Nici din zăpada fulgilor
nu cade noian
mai bântuit de lună.
Şi nici pe creste arse
de vipia aşteptării
nu se topesc molifţii
în braţele de spumă.

La margini de uscaturi
gemeau din vremi genune,

ecoul despletindu-şi
în ploile de astre.

Lumină niciodată arsă,
din miezul lumii bate.
In cearcăne de purpură
am răsărit cu ea.

V

Nemângaiat Imperiul August,
In rodii setea-şi istovise,
Dar zodiile rămase n'au gust,
Tot mustul nopţii le trezise.

Din zodii rodie aurită
Se'nclină surâzând curtean,
Şi ochii mari treceau prin sită
Un abur vechiu răsăritean.

Din boabe roşii de răcoare
Şoptea neîncetat: mi-e sete
Şi mâini de slavă purtătoare
Topeau hieraticele trepte.

BUCOLICE

Mandarinilor fără privilegii.

Aproape de locul — sărac şi fără amintiri —
în care melcul, oprit ori încă neurnit,
timp fără nimeni nefiind, nici locul sterp,
şi am ţintit în miezul neîmpăcat în sine;
dar altă cale n'are, ci însuşi frângându-se,
temeiul îmi desvălue în împreuna cuvântare
ce haosul în cântec puse, vrăjind neîncetat,
în tot ce nu s'arată, ci numai se desvălue,
dar e legat de ce e mut şi orb şi surd
şi se ascunde, când dela sine spune,
fiindu-i totul simbol.

a.

Cu ştire au nu, de sine, albul se propagă
pretutindeni, praf de lumină
şi nepăsare; negrul păianjen
prins de toate razele, deschide ochiul spaimei.
Surprins de frumuseţe izvorul a stat
şi nu mai picură timpul răcoros
dar pe faţa încremenită în oglindă
ecoul apelor reci trezeşte
mirarea şi murmurul stă.
Al astrelor în zumzet perpetuu, şi
nevăzute în oceanul oarbei lumini.

Din el se deslănţue
potopul de clipe-furnicile, frica
s'a divizat, cancerul creşte din sine.
Oglinzile tremură. In iarba apusă
supt lună tresare inima robilor
către puzderia de lumi aprinse.

b.

Mai trage la malul albiei seci
carul întors după racul de foc?
Din praful de aur pierdut în colb
vântul mai sună clipe-scântei.
E tot ce mai doare pustiul nesaţiu.
Din naiul de cremene picură sânge
pe vălul întinsei nălucă fecioară;
apele-au fost, depănăndu-şi neliniştea
răchite pe maluri şi turme. Sunt pietre
supt aula sferelor nobile. Curge pe
albie întors, unda lui fără vreodată
ori cine, morţii nici ei nu se scaldă.
Până când pietrele, plângând vor întreba.

c.

Focul răzbună ploaia.
După ce apa curse cu lacrimile
mai departe şi ne-am retras pe
insule, au rămas femeile cu neliniştea.
Mareele, mulţimile tălăzuite, suspină
după odihnă. Vărsându-se sângele

ne-am scăldat în el, dar s'a desprins
un astru al sborului fără de capăt.
De-am avea casă! Nici el n'are,
tot ce-a făcut îl împiedică
să spună: eu. Dar somnul
e chinuit de zădărnicia trecerii, mereu
deasupra unui veşnic abis, al nopţii.
Pe fire de păianjen, minţind cu lucrurile.
Abia în pădure, când plouă, şi
trăznetele ameninţă,
suntem în familie, acasă.

d.

E timp a gândi la timp, dar niciodată nu e
timpul decât trecut. Mereu e prea târziu
dar fără pierderea timpului, la timp
descoperită, fără a găsi nimic.
Doar un alt început, mereu fericit
din graţia primejdiei. Eram păstorul
părerilor luate în horă, albe şi negre,
una după alta, asemeni oamenilor
necunoscuţi, aidoma orelor pe care numai
ceasul bătând le desparte, ei sunt timpul
şi altfel ne par. Tu nu eşti părere, altfel
început-am indisolubilul, în plină incidenţă
a elementelor, desbrăcându-ne în foc,
de nesimţirea tuturor invenţiilor, cu adevărat
ne-a venit timpul. Nu e trecut, e focul
din care creştem pierind, sunt păreri doar
munţii care se surpă, fundul necunoscut
al oceanului.

e.

Asinul sunându-şi urechile de aur
frânt de şale, cade în genunchi să bea
din apa începutului fără sfârşit, adevărată.
Mireasa coboară mângâindu-i coama
şi fără să se uite înapoi, urcă
dealul ce-i sângeră tălpile goale.
Apa e pulbere şi nimic mai mult.
Dealul se scufundă cu trecerea
miresii uşoare, păsările explodează
într'o dezordine rău prevestitoare.
Văzduhul e plin de fulgi, destrămarea
începe din aer. Asinul adoarme, sau
nu se ştie ce, cu botul răsfrânt în ţărână;
dar măruntaele de foc ale precarei sfere
noile descompuneri scutură în febră
toate elementele surprinse de nelinişte.
Buzele uscate stârneau cenuşa din naiul
de cremene.

f.

Statuia era. Impotriva negării. Masivă.
Dar iarba care creştea îmbrăcând-o
era de foc, şi ochii se întoarseră
dureros, cu albul marmorii
răscopt. Aşa au rămas: iarba s'a
tras înapoi în pământ;
de ce se uită mereu, cu albul

ochilor întors, neclintită la
dulcea melodie, când turma
neastâmpărată vântură pulberea
albiei uscate, în căutarea
timpului care n'a fost? Sclipesc
în plină amiază firele de aur
la ceasul atotputernicei zădărnicii.

g.

Infinitul e curb. Din veşnicul ocol.
Punctul e din care pleci, mereu fără
întoarcere. Turma s'a întors după naiul
mort în ogivele navelor, dar n'a ajuns
niciodată, rămâne în afară vârtejul
spiralei începute cu mine. Hora s'a închis
în clipa de groază. Un vânt năprasnic
şi trăznetele care despicau copacii s'au
stârnit, oamenii atunci s'au încleştat
în roata mişcătoare. Acum e linişte.
Braţele strânse s'au desprins unul de altul
şi nu mai e decât munca. Orgile cântă
de sus, în casele lor, închise. Infinitul e curb.
Al mării de spinări îndoite,
în toate muncile fără izbăvire.

h.

La vâna de fier, în multe feluri răsucită
cum se iscase din pământ, adormise robul
opac de neştire. A venit în fără

vreme, cu ochi de apă, văzând sau nu
prin mine, şi nu m'a cunoscut. Şezi,
i-am spus, dar nu ştia. Ascultă! Şi cum
mă pregăteam să disloc din neclintire
suflul melodiei, s'a înţepenit, cu
ghiarele sgâriate în vâna de fier, sângerand-o
din somn începuse lumea, dar somnul e
mort. Cum să-l aduc la somn şi
sângelui redându-l, să fie?
In lunca de cristale, lupii care-l fugăreau,
muşcă din turma de piatră, cu
ochii străbătuţi de raza galbenă a îndoelii.

i.

O lupă se mărea găsindu-mă, dar
ochiul în valuri de ţărână era
unicul peşte. Si răsuflând abia
de sete sau tristeţe, de tot ce nu
văzuse; când fulgerul tăind în
linie frântă bucăţile de cosmos
amesteca ţărâna cu plânsul fără margini;
din fundul văii seci năvalnică
urca unda, visând cum lunecă
pe ea cei stinşi de dorul timpului
ce n'a fost, fosforescente, lungi alaiuri
de ochi căutători.
Pe iarba fragedă,
cu naiul de trestie, cu straiul spălat
din nou cântam la raza care în trecere
strângea,
lâna de aur depe cumintea turmă.

j

Ce mai veghiază când nicio veghe
în ultimul spasm al focului nu va
mai fi decât bucuria pieirii, fără
de umbră, va fi cum a fost nefiind?
Dar fie, suflul în trecere singura
dâră din lucriri, în tot şi nimic
fiind, locul încă nu i se ştie. Nici
astrologii nu-l vor găsi.
Părinţi adormiţi supt straturi de
nopţi în bazaltul tăcerii, plutind
uneori în somn către mine, în
zorile lânii de aur aprinse cu voi
m'am trezit şi rănile spinilor văii
se vindecau în clipele şoptite de apă.
In fără de vreme nici loc, renaşte
pierderea vremii şi locului, părerii
din statue şi melod, ale uneia
neîntreupte spornice deveniri, din
capătul nopţii la capătul zilei, alte
păreri, ale întoarcerii, ale uneia, ele
fiindu-i aceleaşi, în tristeţe şi bucurie
alte păreri, ale unuia, suflul începător
ce se leagă în eros în foc se desleagă,
naştere şi moarte ştiindu-se astfel,
cu trecerea în mereu neîntrerupte vârtejuri
cu taina în fiecare stea, din necuprinsul
al cărui centru e pretutindeni şi nicăeri,
Astrologii, ciobanii, încearcă mereu să
le-adune, bărboşii părinţi, în hlamide

cu munţii. Din albul zăpezilor veşnic
un fir de răcoare se lasă, adapă
gândul pâlpâitor al ştirii de sine,
caută în el desfătându-se cu toată
bogata risipire a nopţilor, când
vulturul se scutură de somn şi soarbe
cu sete adâncă din râul focului veşnic.

V. ŢÂRĂ

ISTORIE

CÂND au plecat la început din sate
Nu bănuiau cuțitele cât li-s
De-apropiate pumnului deschis
Pentru binețe și pentru bucate.

Munții-și roteau în jurul lor colțunii
Și ceasul era liber și comun,
Un tulnic prevestea peste cătun
Urcarea nouă și târzie-a lunii.

Așa-și înconjurară craiul lor
— Ca pe un ulm—și îl priveau în gură;
Iar vorba i-a fost psalm, i-a fost arsură
Și i-a fost negură și vin învingător.

Când au plecat la început din sat
Nu cunoșteau cuțitele cum cresc
Ci așteptau cuvântu'mpărătesc
Ca anotimpul pentru secerat...

Apoi a fost un vis și o prea grea
Patimă ce isbucni pe-afară,
O mie de oglinzi se frământară
Și'n toate ea lucea și strălucea;

O mie de oglinzi sfârşiră'nvinse
In vinele lor strânse ca un bici,
Se mâniară crunt pe venetici
Şi sufletul le arse şi le plânse.

Iar Horia îşi privi de-odată'n sine
O soartă grea se'nalţă cât Vlădeasa.
Atunci s'opriră ei şi ne'nţeleasa
Vuire-a codrului nu le păru a bine!

Şi ca să scape de un gând profund
Işi ridicară ochii'n zări-de-odată
Acolo, arama lunii în vârf de detunată
Părea o armă aspru strânsă'n pumn.

Pe-atunci domneau în codri urşii suri
Şi ora era grea şi-elementară
Iar Horia a vorbit chiemând afară
Şi oameni şi istoria din păduri.

Ei şi-au simţit cuţitele cum bat
Ca inimile scoase'n mâini — şi grele;
Au pregătit tăciuni pentru castele
Şi pentru veacu-acela necurat.

Iar flacăra se'ntinse pe câmpie
In josul drumurilor de dogari...
Şi era roşie noaptea'n ceruri mari
Crescând pe-a munţilor statornicie.

CA ŞI CÂND TOATE ARZĂTOARELE STELE...

Ca şi când toate arzătoarele
Stele ale cerului ar fi drapele,
Şi-ar fremătă sărbătorind sub ele
Unite, toate popoarele;

Ca şi când ale muntelui vânturi bune
Ne-ar trimite inimii luntrile lor
Şi pinii aromaţi cu ale lor
Ore de-argint ne-ar supune;

Ca şi când trecând sub solstiţii azure,
Veşnicia pentru noi ar opri
Trecerea lumii, şi ne-ar uimi
Frumoşii săi ochi, prin aleile pure;

Ca şi când mâna duşmanului apucând
Aş iubi-o ca pe-a Mântuitorului,
Şi m'ar înobila bucuria poporului
Cel mai de rând;

Acele fără de-aseamăn peisagii
Transilvane, ca şi când peste tot m'ar urma,
Ca şi când zilele mele încetând aşi continua
Să deschid cărţile dragi,

Aşa aştept dreptatea tuturor
Şi-a libertăţii dimineaţă'naltă,
Şi fructul nou, şi faţa ceealaltă
A lumii acesteia de întrebare şi de dor.

AMURGUL POETULUI

Cândva la rădăcinile brazilor vineţi
Trupul său va înopta în fântâni;
Ora culorilor de seară îl va descoperi
Ca pe-o statue îngropată de Elini.

Sufletul ostenit de bună seamă va rămâne
Alături să moară'mpreună,
Cum rămâne cearcănul tainei pe lângă lună
Şi bucuria pe lângă pâine.

Şerpii elementelor vor trece mai departe
Framântându-se prin săptămani
Numai cerul peste aerul înalt
Oferi-se-va ca o carte...

Atunci imaginea de sub lichide-oglinzi
Va urca'n univers pe tăcute
Şi-i va fi împletirea în luminile argonaute
Ca o glorie ce nu poţi s'o cuprinzi.

De la un timp cicatricele inimii-voi le — aţi ştiut —
Vor cădea cum frunzele cele verzi cad,
Şi'n tomnă va fi împreună viul Septembre de brad
Cu defunctul din ape, Septembre de lut.

IN AMERICA

Anii aceştia nu-i mai aminti,
Viaţa mea de-o fi să fie poveste,
Deşi şi-acum un vânt mă chiamă peste
Lumina cea de fiecare zi;

Deşi port visu'n mine ca pe-un val
Şi în privirea trecătorilor rămân
Mai mult c'o clipă— şi rămân
Mai mult cu-o oră'n bulevardul sideral;

Şi neînduplecat eu am adus
Romantic foc în trista urbe Montreal
Când peste Lacuri un Octombre pal
Desăvârşeşte-se în vânt şi'n sus,

Deşi spre moartea tânără şi'nspre păduri
Mă'ntorc şi aici cu-acelaşi vechi amor
Şi recunosc porumbul călător
Şi cina mistică a celor puri.

...O, Lume Nouă, doare şi mă înfioară
Puterea ta de alergare şi de fier

Potop electric, flacără şi ger...
Sub vulturul înalt ce'n cercuri sboară

— Spre infinit— al lunii, tu alungi
Trecutul timp, ca pe un lup ce nu mai are
Nici crâng nici stuh, nici dinţi de apărare
Nici spaţiul sur al nopţilor prelungi.

CANTEC DE TOAMNĂ

Zilele acestui Octombrie divin
Se trec ca nişte calme şi falnice reptile;
Metaforele prind făptură de argilă
Şi cresc sub vântul molcom al timpului puţin.

Eu mi-am ales de mult în jurul înălţimii
Domeniul meu de paltini şi plopi cu frunze- agale...
De-aici întocmai unui rege medieval, pe vale,
Privesc cum se grupează armata vie-a climei.

Puterile de-adânc trec lent şi orice pom
Se'nvăluie'n lumina roşcată ca'ntr'un şal,
Pe când vibrează'n aer vestigiul ancestral
Al erelor căzute ca un titan în somn.

In fund comuna-şi poartă pădure'n sus şi prunii
Ce'n chip de turlă'n visu-mi se'nvârt şi se frământă;
Căldura după-amiezei departe'n ceruri cântă
Şi grânele culese şi vatra şi străbunii.

...Lăsaţi-vă belşugul ne-atins în faţa porţii...
Şi aşteptaţi ca ceasul să bată o oră aparte
Când gravitând spre nord cu luna de o parte
Planeta ocoleşte alternativa morţii...

— AICI S'A ÎMPIETRIT ÎNGERUL

Aici s'a împietrit îngerul bunului prieten al orelor
Muntele Mare.
Zborul i-a fost asemenea fumului tomnatec
Căzut pe ogoare.

Văzurăm cu toţii, într'un târziu
— dar mai ales cei înfloriţi în cerescul răzor —
Cum timpul său se agita nu ştiu
Ca ce arbore întors spre viitor...

In vremea aceia, vai, n'am bănuit
Că într'o seară ogivală şi severă
Şi noi ca dânsul, într'o altă sferă
Vom trece, şi-om vâsli necontenit.

Şi n'am bănuit că fruntea doar
Ne va rămâne astru singur dintr'o mie;
Răşina brazilor vuia ca un bondar
Sub scoarţa — presimţire cenuşie.

Ce-a fost apoi se-aseamănă căderii
Pe-un sol strein, şi totu-i nou, afară

De marmora iubirii şi-a părerii
In care o să cioplim o nouă ţară.

Aici şi-a sângerat muntele frumosul,
Perfectul chip— si-apoi s'a împietrit...
In vremea aceia vai, n'am bănuit
Că moartea-i sâmburele lumii, savurosul.

VECERNIE

Cum m'a cuprins singuratea orei
Şi-a vieţii întregi şi-a universului culorii,

Inghenunchiat sub ulmii suri — la fel
Pământului — azi mă petrec încetinel.

La dreapta în sus, palatul luminat
Al gândului, în brumă l-am abandonat.

Spre stânga'n jos, şi geniul de-acum
Şi fiara vrerii am ucis-o, nu ştiu cum.

Isuse tinere, voi mai putea, voi mai putea
Dintru'nceput să fac o ţară a mea,

Să taiu în stâncă, să 'mpletesc, să ştiu
Prin vara înaltă tălmăci frunzişul viu;

Eu, ce prânzeam cu vulturii şi sorii
Cum m'a cuprins singurătea orii!

PE MALUL STÂNG

Pe «malul stâng», clima singurătăţii
Işi va lămuri apele şi euritmia...
Mă veţi întâlni de-acum în tovărăşia
Ingerului cotidian şi comun al cetăţii.

Mai cu seamă în după-amiaza zilelor când
Cărţile-adorm ostenite sub ora de chihlimbar;
— Ochii lui te îndeamnă tăcând,
Spre parcul interior, jucăuş şi amar.

Aşa vom hălădui mult timp împreună,
Cu catedralele cuprinse, globule, în sânge...
Nu plânge Maică Indurerată, nu plânge;
Maică străbună!

MAI CU SEAMĂ...

Mai cu seamă pentru durerile pâinii
Printre oamenii la ora amiazului,
Oameni şi credincioşii lor câinii
Ce aşteaptă la sfârşitul săptămânii
Luminarea obrazului...

O, ulmi din subalpinele
Primăveri ale Europei şi Asiei,
Incomparabili ulmi şi voi jivine
Sărbătoreşte îmblănite, şi voi pline
De splendoare păduri ale galaxiei;

Şi fericite cicluri, în sine
Impăcate, ale naturii fără de cuvânt
Cărora electronicele- albine
Impart nectarul forţelor, şi bine
Imbătător al verii vânt;

Şi braţe albe ale timpului, uşor
Recunoscute în somn, când ne purtaţi
Prin săptămânile vâslind spre viitor,
Şi astru al cerului interior
Isuse, ascultaţi;

Şi migratorule spirit — cel tânăr — pornit
Spre-a caetelor mediterană fertilă.
O, bărăgane ale toamnei cu porumb odihnit
Şi toate ce-aţi trecut ori încă n'aţi venit
Implorămu-vă milă,

Mai cu seamă pentru spaimele pâinii
Printre oamenii pă mântului larg;
Cu ei de-asemeni înjugaţii boi şi câinii
Şi zeii lor, şi lucrurile mâinii
Şi moartea lor desfăşurată la catarg.

TIMP

August de platină şi de sonor senin
De astă dimineaţă trece plin,

Coline bete de-adevăr înaintară
Spre timp cu o surprindere uşoară.

Prin somnul dimineţii lacu-apare
Pătruns de-o vreme albastră şi mai mare;

Foşnind ca o jivină minunată
Lumina nopţii către nord e înclinată.

Mestecenii cei albi privind spre ieri
Mă văd cum mă adun de nicăeri.

Ce va urma, ce liturghii şi cine
Mă va păzi de propria-mi mărime?

CUPRINSUL

CUPRINSUL

S'A TERMINAT DE IMPRIMAT ACEASTA CARTE IN LUNA AUGUST 1956, IN TIPOGRAFIA RIVADENEYRA, S. A., MADRID.

Cărți publicate:

		Prețul $ USA
1.	G. Uscătescu: *La Concepción jurídica rumana.*	0,50
2.	C. Popovici: *La organización judicial en Rumania*	0,50
3.	Aurel Rauta: *Bases jurídicas y sociales de la propiedad agraria en Rumania*	0,50
4.	F. Elías de Tejada: *La filosofía del Derecho y del Estado en Rumania*	0,50
5 a.	Mihail Eminescu: *Poesii*	2,00
5 b.	Mihail Eminescu: *Poesii. Ediția de lux.*	20,00
6.	Horia Sima: *Menirea Naționalismului*	1,50
7.	Ion Luca Caragiale: *Cuentos rumanos.*	1,50
8.	Ion Luca Caragiale: *Teatru*	3,00
9.	Poesia Româneasca Noua...	2.00

Sub tipar:

9.	Aurel Rauta: *O sută din cele mai frumoase poesii din limba română.—(Antologie)....*	2,00
10	Mihail Eminescu: *Scrieri politice. (Antologie).*	3,00
11	I. D. C.-Coterlan: *Surestseuropa.—(Esquema paletnológico del sureste europeo)*	4,00

Cărțil se pot comanda la:

D—l Aurel Rauta

Montalbán, 5 · Teléf. 21 94 86 · MADRID

A apărut ediția 2.ª din:

CUADERNOS HISPANO-RUMANOS

5

MIHAIL EMINESCU

POESII

PUBLICACIONES DE LA
ASOCIACION CULTURAL HISPANO-RUMANA
SALAMANCA.